Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

Газетэмнай 1921 оной декабриин 21-һээ гарана | № 147 (14258) | 1976 оной июниин 23, среда | Сэн 2 мүнгэн

...лбэг һү һаали— ...ршэтэй шанга ...ажалһаа

...үүлэй үдэрнүүдтэ республика доторнай хаа хаанагүй ... бороо орожо, ёһотойл зунай дулаан хаһа эхилбэ. ...э ногооной ургасашье хараа байса һайжарба.

...үнөө жэлэй хүйтэн хабарай бэрхэшээлнүүдые даба ...гараһан республикымнай малшад зунай элдин саг... ...дуу малаа һайнаар харууһалжа. һүнгэ ногоон дээрэ ...г шэмыень дээшэлүүлжэ, һү һаали, тарган мяха эл... ...дэлбэгээр абахын тула хүсэ шадалаа, эдэбхи үүсхэлээ ...тажа, эршэтэй шангаар ажаллажа байнхай. Улаан ...н аймагай «Маяк» колхозой Бурнашёвско һү һаа... ...н фермын һаалишад байгша ондо һү ехээр һааха, ... шанар һайжаруулха, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ ...э социалис уялгануудые абаад, колхоз, совхозуудай ...ы малшад, һаалишадые мүрысөөндэ уряа бэлэй. Зу... ...бэлшээриин үедэ үнеэн бүриһөө 1.250 килограмм һү ...а уялга тэдэнэр абаһан юм. Энэ үүсхэлыень КПСС-эй ...м болон республикымнай правительство һайшааһан ...а.

...үнөө Бурнашёвско фермын мал адуулагшад, һаали... ... эршэтэй шангаар хүдэлжэ. хэлэһэн үгэдөө хүрэ... ...абаһан уялгаяа дүүргэжэ байнхай. Бухыдөө «Маяк» ...озон һү һаалиин фермэнүүд гүрэндэ һү худалдаха ...д жэлэйнгээ даабари нэгэ һараар урид дүүргэбэ. ...гаа һарын түсэбэй ёһоор 6900 центнер һү гүрэндэ ...аагдаха байгаа һаа, июниин 1-нэй мэдээгээр 7513 ...нер пүн Улаан-Үдын һүнэй заводто тушаагдаба.

...ибадахи табан жэлэй түрүүшын жэлэй түсэбтэ дааба... ...удые амжалтатайгаар дүүргэхын тула үргэн ехэ ...ысөөн хүдөө ажахын бүхы һалбаринуудта дэлгэрэн... Улаан Үдын, Мухар-Шэбэрэй, Бэшүүрэй, Сэлэнгын, ...го-Байгалай болон бусад аймагуудай партийна, со... ...оа хүдөө ажахын органууд энэ жэлдэ һү һаали дээ... ...үүлхын тула нилээд ехэ ажал хэнэ. Һү һаалиин ...мэнүүд зуһаланда гаража, һайнаар түбхинөө, һаали... ...ан байха байра байдал зохёогдоһон, тэдэнэй дунда ...лай шанга мүрысөөн дэлгэрүүлэгдэнэ. Жэшээнь, Бэ... ...рэй аймагай «Сибирь» совхозой һаалишад аймаг соо... ...ехэ һү абахын түлөө мүрысөө үүсхэжэ, мүнөө хахад ...йнгээ даабари үлүүлэн дүүргээд, бүри оролдосотой ...аар хүдэлжэ байнхай. Тус совхозой һаалишадай үүс... ...партиин райкомой бюро һайшаагаад, тэдэнэй дүй ...эл, ажалай онол арга аймагай бүхы ажахынуудта ...эрүүлхэ зорилготой хэмжээ ябуулгануудые бэелүүл... ...байна.

...ү һаали дээшэлүүлхэ талаар түрүүшүүлэй зэргэдэ ...ан ажахынууд олон. Тэдэнэй тоодо байгша оной ...д жэлэй түсэб болзорһоонь урид дүүргэһэн Улаан ... аймагай «Авангард», «Маяк», «Восход» колхо... «Комсомольский», Туранай, Загаһатын, Борьёогой, ...бирь» совхозууд болон бусад ажахынууд ороно.

...эхэтэй хамта зарим аймагуудай ажахынуудта һү һаа... ...дээшэлүүлхын, зунай бэлшээриин һайн сагые аша ...эйгөөр хэрэглэхын тула бодото хэмжээнүүд абтана ...Юуб гэхэдэ, ногоон дээрэ гараһан мал шэгнүүр, һүеэ ...э бэзэ гэжэ найдсад, энэ харюусалгатай ажал хү... ...эридэ үдэр бүриин анхарал хүсэд табидаггүй ушар... ... зарим газарнуудта үзэгдэнэ. Тиимэһээ зунай тунга ...ондо адуу мал гарабашье, ашаг шэмэнь һанагшаар ...эгүй. Иимэ ушарнууд Баргажанай, Хурамхаанай, ...айн, Түнхэнэй аймагуудай зарим ажахынуудта то... ...доно. Тэрээн дээрэһээ эдэ аймагууд һү гүрэндэ ху... ...аха түсэбэй дүүргэлтын талаар республика доторос ...ожо ябана.

...анай республикын эрхэ байдалда зунай бэлшээриин ...ихон сагые аша үрэтэйгөөр хэрэглэхэ гээшэ тон ...ла. Тиимэһээ энэ үедэ һү һаали эрид дээшэлүүл... ...түсэбтэ даабаринуудаа, абаһан социалис уялгануу... ...сүм дүүргэхэ гээшэ партийна, совет болон ажахын ...нуудай, колхоз, совхозуудай хүтэлбэрилэгшэдэй, мэр... ...этэдэй дайшалхы зорилго, нэрэ хүндын хэрэг мүн. ...н түрүүн малаа һайнаар адуулха, бии байгаа бэл... ...нөө зүбөөр хэрэглэхэ, саг соонь уһалха гэхэ мэтэ ...алнууд тон шухала. Тиимэһээ мал адуулагшадай ... һайнаар эмхидхэхэ, тэдэнэй дунда эрхим үрэ дүн ...хын түлөө мүрысөө дэлгэрүүлхэ, али болохоор тэ... ... урмашуулха хэрэгтэ анхарал хододоо хандуулаг... ...ёһотой. Ажахынуудай һайжаруулагдамал бэлшээри ...р, зоотехническэ заабариин ёһоор хэрэглэхэ талаар ... дүй дүршэл бүхы фермэнүүдтэ дэлгэрүүлэгдэхэ ...тэй.

...д гансал зунай бэлшээридэ найдаад байжа боло... ...нь эли ха юм. Элдэб янзын буйлуулагдаһан тэжээл ...хэ арга боломжонууд хаанашье бии гээшэ, тиимэ... ...унан сагта гүйсэд рационоор һаамхай үнеэдые ...уулхын тула таараха хэмжээнүүд абтаха болоно. ...и тэжээл бэлдэхэ түхеэрэлгэнүүд фермэ бүхэндэ ...огдохо ёһотой. Саг соонь малаа уһалха, минеральна ...л үгэлсэжэ байха гээшэ баһал шухала.

...спубликын колхоз, совхозуудта һүнэй шанар һайжа... ...хын тула һүүлэй үедэ бага бэшэ юумэн хэгдээ. Зү... ...һайн шанартай, шэнэ ГОСТ-ын эрилтэдэ хүрэмэ һү ... ажахынууд тушаана гэжэ хэлэхын аргагүй. Илангаяа ...муу шанартай һү Яруунын, Түнхэнэй, Хурамхаанай ...уудай ажахынуудһаа бэлэдхэлэй пунктнуудта ороно. ...лхоз, совхозуудай хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэд ... һү һаалиин фермэнүүдэй бүхы хүдэлмэрилэгшэд ... шанар һайжаруулхын тула эрид шууд хэмжээнүү... ...баха, үдэр бүриин хиналта эмхидхэхэ ёһотой. Фер... ...эндэ зунай халуун хаһада һү хүргэхэ түхеэрэлгэ... ...е бэлдэхэ гээшэ тон шухала асуудал мүн.

...маг бүхэндэ түрүү һү һаалиин фермэнүүдэй, кол... ...вүүд эдэбхи үүсхэл гаргажа, зунай табан һарын ...да үнеэн бүриһөө 1000—1200 килограммһаа доо... ...шэ һү һааха гэжэ социалис уялгануудые абаба. ...айшаалта үүсхэл дэмжэжэ, һү һаалиин фермэнүү... ...бүхы хүдэлмэрилэгшэдэй дунда үргэн дэлисэтэй со... ...с мүрысөө эмхидхэлгэ тон харюусалгатай хүдэлмэ... ...вэгэниинь болоно. Моральна болон материальна та... ...урмашуулхадаа, гансал һү һаалинень хараха бэшэ, ... һайн шанартай, ехэ һү гүрэндэ худалдаһаниинь ...да абтаха зэргэтэй. Һаалишадай, мал адуулагша... ...болон бэшэшье хүдэлмэрилэгшэдэй үдэр бүриин ...й дүн гаргагдажа, саг соонь бултанда дуулгагдажа, ...шүүл али болохоор урмашуулагдажа байха болоно. ...тиин XXV съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые ... дээрэнь бэелүүлжэ, һү һаали дээшэлүүлхэ, һүнэй ... һайжаруулха гээшэ республикымнай малшадай, ...шадай мүнөөдэрэй дайшалхы зорилго, нэрэ хүндын ... мүн.

НООҺОН—МАНАЙ БАЯЛИГ

БУЛТАНАЙ ЗОРИЛГО— ҺАЙН ШАНАР, БОГОНИ БОЛЗОР

Юһэдэхи табан жэлээ зарим тэды амжалтатайгаар түгэсхэһэн ажахынуудаймнай хонишод байгша ондо үбэлжэлгын хэды бэрхэшээлтэйшье һаа, һүрэг хонидоо гэмгүй бараг ондо оруулжа, ногоон дээрэ гаргаба. Үбэлдөө, мүн хабарай хагсуу үедэ үбһэ тэжээлэй дуталдабашье, абтаһан хурьгад ехээр гарза хоролтодо ороогүй, яһала һайнаар түлжүүлэгдээ.

Мүнөө зуһаландаа нүүжэ ошоод байһан хонишодоймнай ээлжээтэ харюусалгата хаһа — хониной нооһо хайшалха хүдэлмэри эхилбэ. Байгша ондо аймаг дотор бүхыдөө 113 мянга гаран хониной нооһон хайшалагдаха түсэбтэй. Энэ хүдэлмэрие түргэн болзорто, һайн шанартайгаар дүүргэхын тула мүнөө колхоз, совхозуудта бэлэдхэлэй хүдэлмэри дүүрэнтэжэ байна. Мүнөө ажахынуудта бүхыдөө хониной нооһо хайшалха 16 пункт түхеэрэгдэжэ бэлэн болгогдоо. Илангаяа «Победа», «Дружба», Калининай нэрэмжэтэ колхозууд, Бэшүүрэй, Охин-Булагай совхозууд энээндэ һайнаар бэлдэнхэй.

Нооһо хайшалгаяа богони болзорто һайн шанартайгаар суглуулжа абахын тула «Победа» колхоздо горитой анхарал хандуулагдана. Гэнгэжэ энэ ажахыда 40 электро-машинкатай томодхогдоһон нэгэ пункт түхеэрэгдээ. Байгша ондо эндэ ажаллаха хайшашадынь бүхы 8454 хонинойнгоо нооһо түргэн аргаар хайшалжа абахаар хараална гэхэ гү, али ажалай 10 үдэрэй туршада «сагаан алта» хураалгаяа сүм дүүргэхэ зорилготой. Мүн «Дружба», Калининай нэрэмжэтэ колхозуудта 50—60 хайшатай томодхогдоһон пунктнууд эмхидхэгдэнхэй.

Аймаг дотор хониной нооһо хайшалалгые ажалай 13—14 үдэрэй туршада үнгэргэхын тула пункт бүхэндэ хайшашадай байха байранууд заһабарилагдажа, столово нээгдэхээр бэлдэгдээ.

Мүнөө жэл хониной нооһо хайшалха хүдэлмэрээ түргэн үнгэргэхын хажуугаар нооһоной шанар дээшэлүүлхэ хэрэгтэ гол анхарал хандуулагдаха байна. Урда жэлнүүдтэ энэ асуудалаар яһала ажал ябуулагдадаг байгаа гээшэ. Теэд заримдаа хиналта, шалгалтын һула дээрэһээ нооһоной шанар доошолдог байһан юм. Тобшолон хэлэбэл, ажахынуудта хайшашадынь дүршэл, шадабаригүй дээрэһээ хониной ноопо хэдэн удаа дабхар хайшалжа гү, али тархи, хүлэйнь, мүн һүүлэй, самиин ноопые абангүй орхижорхихо ушар али олон дайралдагша бэлэй. Мүнөө иимэ дутагдал дабтагдахагүй. Ушар иимэһээ, ажахынуудай пункт бүхэндэ хайшашадай хэһэн ажал хинан шалгаха арадай хиналтын постнууд байгуулагдажа байна. Гадна нооһо тушаан абадаг классировщигуудай мэргэжэл шадабари дээшэлүүлэгдэжэ, дүүргэхэ уялгань урдынхиһаа ондоогоор тодорхойлогдоо. Жэшээлбэл, мүнөө жэлдэ ажахы бүхэнэй пунктнуудта хайшалагдаһан нооһонһоо меринос нооһо заабол амяарлан илгажа абаха байна. Энэ хүдэлмэри имагтал классировщигуудта даалгагданхай. Ингэжэ үнэ сэн ехэтэй меринос нооһон нилээд суглуулагдажа, гүрэндэ тушаагдахань гээшэ.

Хайшашадай ажалые һайнаар эмхидхэхэһээ гадна, социалис мүрысөөн урда мэтэ үргэнөөр дэлгэрүүлэгдэхэ жэшээтэй. Мүнөө ажахы бүхэндэ социалис мүрысөөнэй гурим зохёогдожо байна.

Һая болотор хүйтэн байжа хонидой нооһон жэгдэ хөөрөөгүй. Тиимэһээ аймагай колхоз, совхозууд абапаар голодоһондо гаргагдаһан эхэ хонидоо, удаань эрье, зуһаг эрьенүүдээ, һүүлээрнь эхэ хонидоо ноэһоиноонь һалгаахаар түсэблэнэ.

Саашань хэлэхэдэ, хониной нооһо хайшалха хүдэлмэрээ богони болзорто үнгэргэхэдэ гансашье «сагаан алтанай» шанар һайжарха бэшэ, мүн гүрэндэ тушаагдаха хонидые түргэн шахажа таргалуулхада зохисотой байна ха юм. Мүнөө жэл Охин-Булагай совхоздо, «Победа» колхоздо голодоһондо гаргагдаһан хонидые шахажа таргалуулха тусхай байра түхеэрэгдээ. Жэшээлбэл, «Победа» колхоз мүнөө 1870 хони байра соо байлгаад шахажа байна. Хонидой нооһоной хайшалагдажа захалхада, энэнь үшөө 630 хонёор олошорхо юм. Эды олон хонидоо һайнаар таргалуулхын тула байрадань дүтэхэнэ 87 гектарта горохтой обёос холигдожо таригдаа. Тиихэдэ Охин-Булагай совхоздо 163 гектарта ногоон тэжээл тариигдаад, һайнаар ургажа байна.

Һүүлэй үдэрнүүдтэ дулааржа, «сагаан алта» хураха хүдэлмэриин халуун хаһа улам ойртобо.

С. ПАВЛОВ,
Бэшүүрэй аймагай хүдөө ажахын управлениин ахамад зоотехник.

Х ТАБАН ЖЭЛ: АШАГ ҮРЭ, ШАНАР, ДЭЛИСЭ

ХАХАД ЖЭЛЭЙ түсэб дүүргэгдээ

ХОРИ. (Телефоноор абтаба). «Георгиевский» совхозой малшад ажалай һайн амжалта туйлаба. Совхозой һү һаалиин гурбан фермын һаалишад гүрэндэ һү тушааха арбадахи табан жэлэй түрүүшын энэ жэлэй зургаа һарын түсэб июниин 17-до дүүргэһэн тухайгаа элидхэбэ. Энэ үдэр хамтадаа 3.242 центнер һү гүрэнэй бэлэдхэлэй пунктда тушаагдаад байба.

Мүн тэрэшэлэн энэ ажахы гүрэндэ мяха худалдаха хахад жэлэйнгээ түсэбэй дүүргэлтэ эгээ мүнөө 101 процентдэ хүргөөд байна.

Д. САНЖИЕВ.

ШЭНЭ УЯЛГАНЬ ҺАЙШААГДАА

«50 лет Октября» совхозой ахалагша хонишон, КПСС-эй XXV съездын делегат Цыпилма Булатовна Цыденова өөрынгөө толгойлдог бригадын байдалай доторой арга боломжонуудые тодорхойлоод байхадаа, хурьга абаха, түлжүүлхэ, нооһо хайшалжа абаха табан жэлэйнгээ даабарие дүрбэн жэлэй туршада бэелүүлжэ шадаха байһанаа элирхэйлээд, урда абаһан социалис уялгаяа шэнэлбэ.

Энэ бригада түсэбтэ табан жэлэй хугасаада 2.389 хурьга түлжүүлхэ, 90 центнер нооһо хайшалжа абаха даабаритай юм. Энэ даабарияа дүрбэн жэлэй туршада дүүргэхын тула жэл бүхэндэ 100 эхэ хониин бүхэнһөө адаг 115 хурьга түлжүүлхэ, толгой бүриһөө 4,2 килограмм ноопо хайшалжа абаха ёһотойбди гэжэ бэеэ уялгалба.

Энэ шэнэ уялгаяа бэелүүлхэ бата үндэһэ һууритайшье. Ушарынь хадаа тус бригадын малшад үнгэрһэн юһэдэхи табан жэлэй туршада 2.880 хурьга түлжүүлжэ, 110 центнер нооһо хайшалан абажа, 22,7 центнерээр түсэбтэ даабаряа холо үлүүлһэн байна бшуу. Гэбэшье мүнөө үеын байдал, арга боломжонь урдахи табан жэлэйхиһээ һургүй һайн, бата найдамгай гэжэ эндэ тэмдэглэлтэй.

Табан жэлэйнгээ социалис уялга шэнэлһэн республикын суута хонишон Ц. Б. Цыденова арбадахи табан жэлдэ бэелүүлхээр тодорхойлогдоһон түсэбөө болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө эрид шууд тэмсэхыень аймагайнгаа бүхы хонишодые уряалба.

Түрүү хонишонои шэнэ социалис уялга, үүсхэлтэ хэрэг КПСС-эй райкомой бюро дээрэ зүбшэн хэлсэгдээ, һайшаан дэмжэгдээ.

А. ЧИМИТОВ.
Хэжэнгын аймаг.

Баян хээрын бэлшээридэ абаашажа зуһадаг Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой (Түнхэн) малшад байгша ондо дээшэлүүлэгдэһэн социалис уялга абанхай. Хори гаран жэлдэ мал адуулагшаар хүдэлжэ ябаһан Цырен-Доржо Ширипович Шагланов даажа абаһан малайнгаа тус бүриин шэгнүүрые сүүдхын мянган граммһаа бага бэшээр дээшэлүүлхэ уялга абанхай.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Цырен Доржо Шагланов.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

НҮХЭДЭЙНГӨӨ ДУНДА МАГТААЛТАЙ

Николай Малофеев үшөөл залуу, оройдоол хорин табатай. Гэбэшье Улаан-Үдын судна бүтээлгын заводой бэрхэ хабсаргагшадай тоодо оролсонхой. Тэрэнэй уран гараар олохон суднанууд хабсаргагдаһан юм. Мүнөө БАМ-ай захилаар томо теплоходуудые хабсаргалсана.

Һаяшаг судна бүтээлгын заводой коллектив «Комсомолец Бурятии» гэһэн теплоход бүтээжэ, уһан замда табяа бэлэй. Энэ судным барилгада Николай Малофеев хабаадалсаһан байна. Мүнөө Николай 1300 тонно ашаа дааха баржын барилгада хабаадалсана. Халаанайнгаа даабари хододоо үлүүлэн дүүргэжэ, бригадир Николай Кузьминай, хамта хүдэлдэг нүхэдэйнгөө магтаалда хүртэнэ.

Залуу хүдэлмэришэн Николай Малофеев хүдэлмэриин хэдэн ондоо мэргэжэл шудалһан юм.

Д. БАЛДАНОВ.

БУРТАГ ҮБҺЫЕНЬ СЭБЭРЛЭНЭ

Хабартаа сагай уларилай хэды таарамжагүй байбашье, Һахалиин совхозой тракторно-таряан ажалай нэгэдэхи бригадын механизаторнууд тарилгынгаа бүхы хүдэлмэрие богони болзорто, агротехническэ заабариин ёһоор, һайн шанартайгаар бүтээһэн байна. Тиин мүнөө Георгий Степанович Серебренниковэй хүтэлбэрилдэг энэ бригадын гэшүүдэй тариһан ороохото ургамалнууд жэгдэ булташжа, бүхы полинь ногоорж захалба.

Байгша ондо бали ургаса хураахын түлөө мүрысөөндэ оролсоһон механизаторнууд булташжа байһан ороохото болон тэжээлэйнгээ ургамалнуудай бог буртаг үбһэндэ дарагдахагүйн тула гербицид сасаха хүдэлмэреэ эдэ үдэрнүүдтэ эхилбэ. Дурсагдагша бригада хабартаа 940 гектарта шэниисэ, 400 гектарта кукуруза, 53 гектарта горох, 445 гектарта обёос, 222 гектарта донник тариһан юм. Эдэ бүхы тарилгадаа самолёдоор, тракторта тодхогдодог оньһон түхеэрэлгээр гербицид сасажа, буртаг үбһыень усадхаха түсэбтэй.

Мүнөө бригадын механизаторнууд ургаса хамгаалхын хажуугаар ерээдүйн баян ургасын эхин — сэбэр паар ехээр хахалжа бэлдэжэ байна. Һаядаа энэ хүдэлмэринь дүүрэнтэжэ, бултадаа ургасын дайсан — буртаг үбһэнтэй тэмсэхэ ажалаа үргэнөөр ябуулжа захалхань.

В. ГОМБОЕВ
Хурамхаан.

ШЭНЭ ЗОРИЛГО

Һаяын нарата нэгэ үдэр Сэлэнгын аймагай түб Гусиноозёрск хотын гудамжануудаар согтой хүхюун ажалша бүхэриг эхэнэрнүүд олоороо харагдаба. Эдэмнай үнгэрэгшэ жэлдэ һаамхай үнеэн бүриһөө 3.000 килограммһаа дээшэ һү абаһан һаалишад гээшэ. Нёдондо энэ аймагай 11 һаалишан 3 мянганай дабаа дабаһан, тэдэнэй дундаһаа Социалис Ажалай Герой, Сэлэнгын совхозой һаалишан Надежда Лазаревна Тадвашкина өөрынгөө даадаг үнеэдэй толгой бүриһөө 5 мянга 500 гаран килограмм һү һаажа эрхимлэһэн байгаа.

Тиин мүнөө тэдэнэр аймагайнгаа түрүү һаалишадай зүблөөндэ сугларжа, дүй дүршэлөө халан абалсаад, ажахынуудай бүхы малшадта нэмэл бэшэгээр хандажа, малай ашаг шэмэ бүри ехээр абахые уряалһан байна. Зунай бэлшээриин үедэ үнеэн бүриһөө 1.200 килограмм һү һаахабди гэһэн социалис уялга Сэлэнгын аймагай һаалишад баталан абаба.

Мүнөө зунай эхин һарын наратай, бороотой үдэрнүүд эхилжэ, аймагай ажахынуудай бэлшээриин газарнууд үргэлжэдөө ногоорж эхилбэ. Үхэр мал атарлан бэлшэнэ. Аймагай һаалишадай хэлэһэн үгэдөө хүрэхэ байһанда найдамаар.

Н. ЦЫБИКДОРЖИЕВ.

УЯЛГАЯА УРИДЛАН ДҮҮРГЭБЭ

«Прибайкалец» колхозой Каменска фермын һаалишад июнь һарада 480 центнер һү гүрэндэ худалдаха уялгатай байһан юм. Тэрэнээ июниинь 18-да дүүргээ.

Партиин гэшүүд Г. И. Руднева, М. М. Соломатова, К. Д. Самоделкина гэгшэд социалис мүрысөөнэй түгые дээрэ үргэн, арбан хоногой туршада 478 — 480 килограмм һү һаагаа.

Прибайкали.

П. ХАЛТАНОВ,

ХОТО. ХҮДӨӨГЭЙ ҺОНИН

ҮЙЛЭДБЭРИИН ШЭНЭ НЭГЭДЭЛ

Һаяхан республика доторнай үйлэдбэриин «Бурятавторемонт» гэһэн шэнэ нэгэдэл эмхидхэгдэбэ. Тэрэнэй гол предприятинь Шэнэ-Бэрээнэй заһабарилгын механическа завод юм. Нэгэдэлэй мэдэлдэ Титауровска заһабарилгын завод оролсоно.

Автомашинануудай заһабари мэргэжүүлхэ, тусхай мэргэжэлтэй болгохо, шанарыень һайжаруулха, заһабариин бүхы хүдэлмэри таһалгаряагүй һайнаар эмхидхэхэ зорилгоор энэ нэгэдэл байгуулагдаба.

Арбадахи табан жэлдэ Шэнэ-Бэрээнэй механическа заводой үйлэдбэриин хэмжээн хоёр дахин дээшэлүүлэгдэхээр хараалагдаа. Заһабариин хүдэлмэри хэхэтэй хамта, ГАЗ-69 маркын автомашинын кузоо, хоёр түхэлэй автоприцеп хэгдэхэ, мүн хэдэн янзын шэнэ продукци бүтээгдэдэг болохо юм. Мүн Татауровска заһабариин заводой үйлэдбэри үргэдхэгдэхэ байна.

Манай корр.

...И. Брежнев У. К. Кекконентэй уулзаба

...СС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. ...ев албанай хэрэгээр ...кэ Союзда ерээд байһан Финляндиин Республи... президент У. К. Кекконентэй июниин 21-дэ уулзаба.

...етскэ Союзай ба Финляндиин хоорондохи харилсаа саашадань хүгжөөхэ түсэбүүдээр, мүн ...оронддын байдалай ...хала асуудалнуудаар ...лөөнэй үедэ һанамжа хэлсэһэн байна.

...СС-эй XXV съездын ...ын политическэ программын үндэһөөр Советскэ Союз Финляндитай һайн заншалта харилсаа ...гырүүлэн хүгжөө... залан сэхэ ябуул... юм гэжэ Л. И. ... тэмдэглээ. Хоёр ... хоорондохи хүршэ харилсаае, нэгэ нэ... этигэл найдабарие ...лхэ, эб найрамдал ... талаар президент Кекконенэй, Финляндиин ...үрүү үзэлтэй ба демократическа хүсэнүүдэй ажал ябуулгые Советскэ Союз үндэрөөр сэгнэнэ гэжэ тэрэ мэдүүлбэ.

КПСС-эй XXV съездын баталан абаһан эб найрамдалай, уласхоорондын харилсаанай түлөө, арадуудай сүлөөтэ ба бэеэ дааһан байдалай түлөө саашанхи тэмсэлэй программа шүхала удха шанартай байна гэжэ У. К. Кекконен тэмдэглээ.

Хани барисаан, харилсаа холбоон, нэгэ нэгэндээ туһалалсалга тухай 1948 ондо гар табигдаһан договорто хэлбэришэгүйгөөр үндэһэлэн, политическэ, худалдаа наймаанай-экономическа ба бусад асуудалнуудаар хоорондохи харилсаа холбоогоо саашадаашье үргэдхэхые хоёр талын хүсэжэ байһые Л. И. Брежнев, У. К. Кекконен баталба.

Уласхоорондын шахардуу байдал һуларуулгые саашадань гүнзэгырүүлхын, тэрэниие тэхэришэгүй болгохын тула мүнөө таарамжатай байдал тохёолдожо байна гээд хөөрэлдөөнэй үедэ тэмдэглэгдээ Хани ёһоной албанай хэрэгээр 1977 ондо Советскэ Союзда ерэхые Л. И. Брежнев президент У. К. Кекконениие уриһан байна. Уряалыень баяр баясхалантайгаар хүлеэн абаа.

Уулзалга халуун дулаан, хани барисаанай оршон байдалда үнгэрбэ.

(ТАСС).

Совет уран зохёолшодой зургаадахи съезд

Совет литература партитай, арад зонтой таһаршагүй холбоотой юм. Эдэнэн ажал хэрэгүүд амжалта туйлалтануд хадаа манай агууехэ үе сагта хүрэмэ зохёолнуудые бүтээжэ байһан уран зохёолшодой урма баяр түрүүлгын дундаршагүй эхин булаг болодог.

СССР-эй уран зохёолшодой VI съезд июниин 21-дэ Кремлиин Ехэ ордон соо нээгдэбэ.

Совет ахамад уран зохёолшо, Социалис Ажалай Герой Н. С. Тихонов оролто үгэ хэлэжэ, съезд нээбэ.

Нүхэд Л. И. Брежнев, В. В. Гришин, А. А. Громыко, А. П. Кириленко, А. Н. Косыгин, Ф. Д. Кулаков, А. Я. Пельше, Н. В. Подгорный, М. А. Суслов, Д. Ф. Устинов, Б. Н. Пономарев, М. С. Соломенцев, В. И. Долгих, К. Ф. Катушев, М. В. Зимянин, К. У. Черненко гэгшэдэй ерэжэ һуухадань, сугларагшад нэрьемэ, удаан үргэлжэлһэн альга ташалгаар угтаһан байна.

Зүблэхэ зүйл баталагдаба: СССР-эй Уран зохёолшодой холбооной правлениин тоосоото элидхэл; СССР-эй Уран зохёолшодой холбооной Центральна шалгалтын комиссиин элидхэл; СССР-эй Уран зохёолшодой холбооной хүтэлбэрилхы органуудые һунгалга.

Правлениин нэгэдэхи секретарь Г. М. Марков «Совет литература коммунизмын түлөө тэмсэлдэ ба КПСС-эй XXV съездын шиидхэбэринүүдэй үндэһөөр тэрэнэй бэелүүлхэ зорилгонууд» гэһэн СССР-эй Уран зохёолшодой холбооной правлениин тоосоото элидхэл хэбэ.

СССР-эй уран зохёолшодой V съездһээ хойшо табан жэл үнгэрөө гэжэ тэрэ хэлэбэ. Эдэ жэлнүүдтэ олон үндэһэ яһатанай совет литература шэнэ гайхамшаг амжалтануудые туйлаа. Гол шухала юумэниинь юуб гэхэдэ, литература арад зоной байдалтай бата холбоотойгоор хүгжөө, коммунизмын түлөө зохёон байгуулхы тэмсэлдэнь эдэбхитэйгээр хабаадалсаа, ажалшадые коммунис ёһоор хүмүүжүүлхэ хэрэгтэнь партида туһалаа.

Партиин политикаһаа, тэрэнэй баатаршалгата хэрэгүүдһээ, түсэбүүдһээ уран зохёолшод бодото байдалые, эрхэтэн ёһоной абьяасые, хүсэл эрмэлзэлые шүүжэ абадаг байна. Партиин хэрэг хадаа уран зохёолшодой хэрэг болонхой.

Совет роман, туужа, уран шүлэг ба үхибүүдтэ зорюулагдаһан литература хүгжөөлгэдэ туйлагдаһан амжалтануудые элидхэлшэ дэлгэрэнгыгээр шэнжэлээд, драматургиин, уран зохёолой шүүмжэлэлэй асуудалнууд тухай хэлэһэн байна.

Совет ороной уран зохёолшод партиин үнэн туһалагшад, бүхы эдэбхи үүсхэлнүүдтэ тэрэнэй түшэг тулгуури болодог байгаа, саашадаашье байха гэжэ Г. М. Марков түгэсхэлдөө мэдүүлбэ. Эдэнэр яһала ехэ амжалтануудые туйлаад, үзэл бодолоороо хатуужан, КПСС-ые нягтаар тойрон, тэрэнэй ленинскэ туг доро жагсан, VI съездээ хүрэжэ ерээ. Парти ба арадай баатаршалгата ажал ябуулга, түгэс хүгжэһэн социалис общество бэхижүүлгэ, коммунизмын материально-техническэ үндэһэ һуурие амжалтатайгаар байгуулга, дэлхэйн социалис оронуудай хүсэнэй ба нэрэ хүндын ургалта, социальна дэбжэлтын, демократиин социализмын, коммунизмын бүхы хүсэнүүдэй интернациональна нэгэдэл хадаа манай амжалтануудай үндэһэ һуури байгаа, саашадаашье байха юм.

Комиссиин түрүүлэгшэ В. П. Тельпугов СССР-эй Уран зохёолшодой холбооной Центральна шалгалтын комиссиин элидхэл хээ.

Удаань съезд дээрэ элидхэлнүүдые зүбшэн хэлсэжэ эхилбэ.

СССР-эй уран зохёолшодой VI съезд июниин 22-то хүдэлмэрээ үргэлжэлүүлээ.

(ТАСС).

ТАСС-ай МЭДЭЭСЭЛ

„Интеркосмос-15" ниидхүүлэгдээ

Замбуулинай дайда шэнжэлхэ, ашаглаха асуудалнуудаар социалис оронуудай хоорондохи харилсаанай программатай зохилдуулагдан, Газарые тойрон дабшадаг «Интеркосмос-15» гэжэ хэмэл одон 1976 оной июниин 19-дэ Советскэ Союзһаа табигдаба. Научна үргэн ехэ шэнжэлгэнүүдые хэхээр хараалагдаһан замбуулинай шэнэ аппарат Газар шадарай замда гаргагдаа.

Замбуулинай ниидэлгын үедэ хэмэл одоной шэнэ түхеэрэлгэнүүдые, хэрэгсэлнүүдые туршаха гээшэ энээнэй гол зорилго болоно. Венгриин Арадай Республикын, Германиин Арадай Республикын, Польшын Арадай Республикын, Советскэ Союзай, Чехословакиин Социалис Республикын мэргэжэлтэд телеметрическэ түхеэрэлгэ зохёон бүтээлгэдэ хабаадаһан байна.

Хэмэл одоной түхеэрэлгэнүүд һайнаар хүдэлнэ. Абтаһан мэдээсэлнүүд залан хүтэлбэрилгын-тоолон тодорхойлолгын түбтэ шэнжэлэгдэжэ байна.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

ХАМТЫН СУГЛААН, ТЭРЭНЭЙ ҮҮРГЭ

«Манай партиин үндэһэ һуури болоһшо партийна эхин организацинуудай хэр зэргэ эршэ зоригтойгоор, эдэбхи үүсхэлтэйгээр хүдэлмэрилһэнһөөнь партийна хүтэлбэриин хэмжээн дулдыдадаг байна»,—гэжэ КПСС-эй XXV съезд дээрэ хэһэн тоосоото элидхэл соогоо партиин ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежнев хэлээ һэн. Тиимэһээ эдэ организацинуудай нүлөөлхы үүргые нэрэ хүндыень саашадань дээшэлүүлхэ асуудал хадаа манай партиин урда табигдажа байһан гол зорилгонуудай нэгэн болоно.

Энэ зорилгые бодото дээрэнь бэелүүлхэ замдаа партийна эхин организацинуудай дээдын орган болохо партийна хамтын суглаануудай үүргые дээшэлүүлхэ еһотой байһамнай эли. Юуб гэхэдэ, партийна хамтын суглаанууд хадаа коммунистнуудые хүмүүжүүлхэ, эдэбхи үүсхэлыень улам бадаруулха, бүхыдөө эхин организациин хүдэлмэриие саашадань һайжаруулха гол арга нүхэсэлнүүдэй нэгэн мүн.

Манай партиин ЦК энэ асуудалда ехэ анхарал хандуулна. Тиимэһээ партийна хамтын суглаануудые бэлдэхэдээ, КПСС-эй ЦК-гай б а т а л а н абаһан «Ярославска городской партийна организацида партийна хамтын суглаануудые үнгэргэдэг дүршэл тухай» тогтоолые хүтэлбэри болгохо, энээн соо хэлэгдэһэн заабаринуудые, табигдаһан зорилгонуудые бодото дээрэнь бэелүүлхые оролдохо гээшэ тон шухала удха шанартай.

Тус тогтоолой, партиин Устав соо заагдаһан гуримнуудай үндэһөөр манай областной партийна организацида хамтын суглаануудые үнгэргэлгые һайжаруулха талаар горитой хүдэлмэри ябуулагдаа. Мүнөөнэй байдалаар абаад харахада, 2 һараһаа дээшэ саг соо суглаагаа үнгэргэнгүй байдаг эхин организацинууд үгы болонхой.

Нэн түрүүн партийна хамтын суглаанда бэлдэхэ хэрэгтэ онсо анхарал хандуулагдана. Эдэ суглаануудые үнгэргэхэ холын хараатан түсэб табигдадаг болоо. Жэшээлхэдэ, Түнхэнэй совхозой парткомой заседаниинууд дээрэ болохоёо байһан партийна хамтын суглаанай үмэ жэдэ табигдаха асуудалай хэр зэргэ бэлдэгдэжэ байһан тухай мэдээсэл заал һаа шагнагдадаг байна. Удаань ээлжээтэ суглаанда зүбшэн хэлсэгдэхэ асуудалые бэлдэхэ харюусалгата нюурнууд тодорхойлогдодог юм.

Улаан-Үдын аймагай Ивалгын туршалга-үйлэдбэриин ажахын, Хяагтын совхозой парткомууд суглаануудые бэлдэхэ тусгаар комиссинуудые бии болгонхой. Тиихэдээ суглаан дээрэ ямар асуудалай зүбшэн хэлсэгдэхэ байһанһаа дулдыдажа, сэхэ үйлэдбэри дээрэ хүдэлдэг коммунистнууд заал һаа эдээнэй бүридэлдэ оруулагдадаг юм.

Гадна Кабанскын аймагай «Шергинский», Хориин аймагай Дээдэ-Тайлсын, Яруунын аймагай Яруунын совхозуудай, Түнхэнэй аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой парткомууд цеховой, бригаданuудай партийна организацинуудай суглаагаа үнгэргэхэ хэрэгтэнь горитой туһаламжа үзүүлнэ, таатай зохидоор хүтэлбэрилжэ шадана.

Партийна хамтын суглаануудые үнгэргэхэ талаар партиин ЦК-гай абаһан дээрэ дурдагдаһан тогтоолой партийна эхин организацинуудта хэр зэргээр дүүргэгдэжэ байһыень шалгаха зорилгоор иимэ асуудалнууд КПСС-эй райкомуудай пленумүүд, бюрогой заседанинууд дээрэ хирэ-хирэ болоод лэ зүбшэн хэлсэгдэдэг болоо гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Партиин Кабанскын, Хэжэнгын райкомууд энэ талаар горитон хүдэлмэри ябуулна.

Иимэ хэмжээ ябуулгануудые бэелүүлһэнэй ашаар партийна хамтын суглаанууд һайнаар үнгэргэгдэдэг болобо. Партийно-эмхидхэлэй, ажахын, нийтын ажабайдалай шухалын шухала асуудалнууд тэндэ зүбшэн хэлсэгдэнэ, тодорхой гол шэглэлтэй тогтоолнууд баталагдан абтана.

Суглаанда бэлэдхэл һайжаруулһанһаа, энэ хэрэгтэ юрын коммунистнуудые олоор хабаададсуулһанһаа уламжалан, партиин гэшүүдэй эдэбхи бүри дээшэлнэ, эдэнэр суглаандаа бултадаа шахуу ерэнэ. Жэшээлхэдэ, байгша оной май соо үнгэргэгдэһэн суглаануудта Улаан-Үдын аймагай партиина организациин бүхы гэшүүдэй 89,6 процентнь, Хурамхаанай аймагта—87 процентнь, Хэжэнгын аймагта—86 процентнь, Зэдын, Захаамнай, Мухар-Шэбэрэй аймагудта—[illegible]—84 процентнь ерэһэн б[illegible].

Эдэ суглаануудай үзэмжэдэ табигдаһан асуудалнуудые зүбшэн хэлсэлгэдэ коммунистнууд эдэбхитэйгээр хабаадалсаа, Наринаар шэнжэлээд үзэхэдэ, суглаануудта хабаадаһан дүрбэн коммунист бүхэнэй нэгэниинь үгэ хэлэһэн байна. Харин Баргажанай аймагай партийна организацида болоһон хамтын суглаануудта хабаадалсаһан 719 коммунистын 286-ниинь өөһэдынгөө һанамжа хэлээ. Эдэнэрэй 107-ниинь хүдэлмэришэд болон колхозниигууд. Бэшүүрэй, Түнхэнэй, Сэлэнгын аймагуудта партийна суглаанууд баһал эдэбхитэйгээр үнгэрнэ гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй.

Партийна хамтын суглаануудай абаһан шиидхэбэриин хэр зэргээр дүүргэгдэжэ байһаниие хинаха, шалгаха хэрэг һүүлэй үедэ нилээн гуримшаһан байна. Энэ һайн үрэ дүн ямар аргаар туйлагдаа гээшэб?

Нэгэдэхеэр, коммунистнуудай суглаан дээрэ оруулһан дурадхалнуудта, тэдэнэрэй хэһэн шүүмжэлхы ажаглалтануудта горитой анхарал хандуулагдадаг болоо. Тиихэдээ манай республикын партийна эхин организацинууд «Тамбовско областиин партийна организацида шүүмжэлэл болон өөрыгөө шүүмжэлэлэй ямар байдалтай байһан тухай» КПСС-эй ЦК-гай абаһан тогтоолые энэ талаар ябуулдаг хүдэлмэриингөө хүтэлбэри болгоно, бодото дээрэнь бэелүүлнэ.

Парткомууд болон партбюронуудта суглаанууд дээрэ ороһон дурадхалнуудые тэндэ хэгдэһэн шүүмжэлхы ажаглалтануудые бэшэхэ, энээнэй үндэһөөр абтаһан хэмжээнүүдэй дүүргэлтые тэмдэглэжэ байха тусхай дэбтэр бии. Тиигэжэ юрын коммунистнуудай эдэбхи үүсхэл али болохоор дэмжэгдэнэ, саашадаа улам хүгжөөгдэнэ.

Жэшээлхэдэ, Хяагтын совхозой партийна организацида болоһон хамтын суглаан дээрэ коммунист нүхэр Черноя ров элдүүриин газарай гектар бүхэниие ээзэтэй болгоё гэжэ мэдүүлээд, ажахын тоосоонои шэнэ звенонуудые бии болгохо дурадхал оруулаа һэн. Иимэ хэдэн звено мүнөө бии болгогдоо. Тиигэжэ ажахын мэдэлэй газарай гектар бүхэнэй ашаүрые ехэ болгохын түлөө тэмсэл үргэнөөр дэлгэрһэн байна.

Хоёрдохеор, суглаанууд дээрэ абтаһан шиидхэбэринүүд тон тодорхой байдаг болоо. Түнхэнэй аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой Тоорын отделениин партийна организацида нёдондонои сентябриин эхеэр болоһон суглаан иимэ шиидхэбэринүүдые абаһан байна. Малай үбэлэй байрануудые октябриин нэгэн болотор заһабарилжа дүүргэхыень отделениие эрхилэгшэ нүхэр Холбоевые, бригадын соведые үялталба. Коммунистнууд Танхаев, Бардуев гэгшэд 1975 оной сентябриин 15 болотор Тоорын һү һаалиин фермын улаан булан шэмэглэн гоёожо дүүргэхэ еһотой байгаа. Малай үбэлжэлгын хаһын хүндэ хүшэр байхаһаань уламжалан, 5 коммунистнуудые мал ажалда хүдэлхыень эльгээхэ гэһэн шиидхэбэри абтаа. Онсолходо, суглаанда байһан партиин [illegible] гэшүүдэй 18-ниинь иимэ тодорхой даабари абаһан байна. Тиигэжэ дээрэ дурсагдаһан хэмжээ ябуулганууд саг соогоо бэелүүлэгдээ һэн.

Гурбадахяар, юрын коммунистнуудай, ажахын хүтэлбэрилэгшэдэй тоосоон суглаанууд дээрэ хирэ-хирэ болоод лэ шагнагдадаг болоо. Энэ ушар коммунистнуудай бэе бэедээ табидаг эрилтые улам шангадхаха хэрэгтэ горитойгоор нүлөөлөө.

Гэхэтэй хамта суглаануудта бэлдэхэ хэрэгтэ дутуу дунданууд бии гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Гадна цеховой, бригадын партийна организацинуудай суглаануудые хиналта дороһоо алдаха ушарнууд баһал дайралдана. Сэлэнгын аймагай Химнын, Хэжэнгын аймагай Загаһатын совхозуудай парткомуудта энэ сэхэ хараатай.

Дутуу дунданuудаа усадхаха замаа элирүүлхэдээ, парткомууд, партбюронууд, КПСС-эй райкомууд партийна нэмэлд суглаануудые һайнаар бэлдэжэ үнгэргэхэ тухай огто мартаха ёһогүй. Партиин XXV съезд дээрэ нүхэр Л. И. Брежневэй хэлэһэнэй ёһоор «арадһаа нюуха нюуса партида үгы» юм.

Гадна экономико болон соёл болбосоролой хүгжэлтые, хүн зоной хүмүүжэлые партиин зүгһөө хүтэлбэрилхэ хэрэгые саг үргэлжэ дээшэлүүлхэ, ниитэ зоной дунда ябуулагдадаг эмхидхэлэй болон политическэ хүдэлмэриие һайжаруулха шанга эрилтэ манай партиин XXV съезд табяа һэн. Энэ шухала зорилгые бэелүүлхэ хэрэгтэ партийна хамтын суглаануудай хүсэтэнгөөр нүлөөлхэ байһаниинь элитэ.

И. КАРБАИНОВ.
КПСС-эй обкомой инструктор.

ЭЭЛЖЭ ЭТЭ ПЛЕНУМ

Һаяхан партиин Хэжэнгын райкомой гурбадахи пленум боложо, «КПСС-эй XXV съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэ талаар районой партийна организациин эмхидхэлэй-политическэ хэмжээ ябуулганууд тухай» гэһэн асуудал зүбшэн хэлсэгдэбэ.

КПСС-эй Хэжэнгын райкомой нэгэдэхи секретарь **Р. Г. Баяртуев** энэ асуудалаар элидхэл хэбэ.

«Первомайскии» совхозой парткомой секретарь П. Е. Быков, «50 лет Октября» совхозой ахалагша хонишод, КПСС-эй XXV съездын делегат **Ц. Б. Цыденова**, Загаһатын совхозой директор **Г. И. Партунаев**, Хэжэнгын аймагай үйлэдбэриин управлениин начальник **И. И. Перфильев**, Чисааньш совхозой һаалишан **Х. Ц. Буянтуева**, ВЛКСМ-эй Хэжэнгын райкомой нэгэдэхи секретарь **Б. Д. Чимитов** болон бусад элидхэл хэлсэлгэндэ хабаадалсаба.

Партиин райкомой пленум зүбшэн хэлсэгдэһэн энэ асуудалаар тусхай тогтоол батадан абаа.

Манай корр.

СЕКРЕТАРЬНАР СУГЛАРБА

Улаан-Үдын локомотив-вагон заһабарилгын заводой партком партийна эхин, цеховой организацинуудайнгаа секретарьнарые суглуулжа, хирэ-хирэ болоод лэ семинар үнгэргэдэг заншалтай. Байгша оной июниин 18-да иимэ семинар зарлагдаба.

«Хүдэлмэришэдэй гаргаһан үүсхэлтэ хүдэлөөнүүдые дэмжэжэ, коллектив соогоо тарааха талаар ябуулагдаха хүдэлмэри тухай» асуудалаар заводой ажалай болон салин хүлһэнэй таһагые даагша В. Г. Пиванюк үгэ хэлэбэ. Тиигээд секретарьнар һанамжаа хэлээ, энэ талаар бии байһан дүн дүршэл тухайгаа хөөрөө.

Удаань сугларагшад Улаан-Үдын хүүргэнүүдэй түмэр хэрэгсэлнүүдэй заводто ошожо, тус предприятиин цехүүд соогуур ябажа танилсаба. Энэ ушар хоёр заводой хоорондохи холбоо барисаанай эхи табяа гэжэ тэмдэглэлтэй.

Н. ВРУБЛЕВСКАЯ,
заводой парткомой инструктор.

ДҮН ГАРГАҺАН ЗҮБЛӨӨН

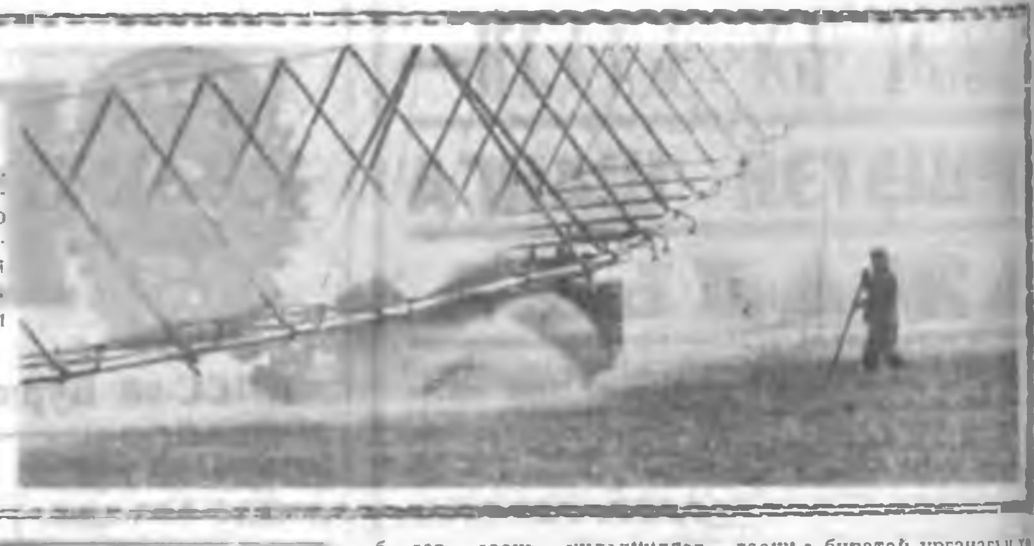
КПСС-эй Хяагтын райкомой партийна болон комсомолой политгэгээрэлэй һургуулинууд болон семинарнуудай һуралсалай жэлэй түгэсэһэндэ зорюулжа, пропагандистнуудай заншалта зүблөө 1970 онһоо хойшо эмхидхэгдэг болонхой. Мүнөө жэлдэ Сүхын арһанай заводто иимэ зүблөөн зарлагдаба.

«Политическэ гэгээрэлэй һургуулинууд болон семинарнуудай хүдэлмэриин үрэ дүнгүүд тухай» элидхэл партиин райкомой секретарь В. Г. Батомункуев хэбэ. Тиихэдээ һуралсалай энэ жэлэй гол түлэб амжалтатайгаар үнгэрһэниие онсолон тэмдэглээ. Удаань ерэхэ жэлдэ пропагандистнарай урда КПСС-эй XXV съездын абаһан шиидхэбэринүүдээ уламжалан табигдажа байһан зорилгонуудые тодо болгон харуулһан байха юм.

Тус зүблөөндэ хабаадалсаһан пропагандистнууд һанамжаа хэлээ. Тиихэдээ бии байһан дүн дүршэлөө, арга боломжонуудаа саашанхи хүдэлмэридөө хүсэд һайнаар хэрэглэхэ хэрэгтэй гэжэ нэгэн дуугаар мэдэрбэ. Гадна дадал шадабариа, эрдэм мэдэсэеэ, тусхай бэлэдхэлээ хурсадхажа, сагай эрилтэдэ таарамаар ажал ябуулгаяа эрхилхэ уялгатайбди гээд тэдэнэр онсолно.

Ажалшадые коммунис үзэл бодолтойгоор, политическэ талаһаань түгэс бэлэдхэлтэйгээр хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ габьяатай байһан эрхим пропагандистнар библиотекэнүүдээр шагнагдаба. Түмэр замай Наушки станциин пропагандист В. Н. Воснпов, «Родина» колхозой пропагандистнар В. И. Котаманов, В. М. Коновалов, аймсоведэй гүйсэдкомой хүдөө ажахын управлениин пропагандист В. П. Фалилеев, «Дружба» колхозой пропагандист А. И. Терешкина, «Заря» колхозой пропагандист Н. Е. Семенов, ээрэлгэ-нэхэлгын фабрикын пропагандист З. В. Полонова болон бусад, хамта 27 хүн иимэ шагналда хүртөө.

И. ПОЛЫНЦЕВ,
КПСС-эй райкомой пропаганда болон агитациин таһагые даагша.

○ Запорожско областиин Каховско водохранилищиин уһаар Запорожско районой Ильичэй нэрэмжэтэ колхозой 2700 гаран гектар газар уһалагдадаг.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: олон жэлэй ногоо уһалалга.

ТАСС-ай фотохронико. ○

КПСС-эй XXV СЪЕЗДЫН ШИИДХЭБЭРИ ДҮҮРГЭХЫН ТҮЛӨӨ

ГОЛ БАЯЛИГАА АРЬБАДХАЯ

Газар—манай дундаршагүй баялиг мүн. Тиимэһээ газараа эзэн ёһоор ашаглажа, үрэжэлтэ хүрьһыень жэл бүри һайжаруулһанай ашаар тогтууритай баян ургаса абаха эрилтэ хүн бүхэнэй урда табигдана гээшэ. Һүүлэй жэлнүүдтэ аймагай ажахынууд, уһалууриин системэнүүдэй управлени болон бусад предприятинууд намаг налхида абтаһан газар хатааха, һөөг бургааһанда, дошо дэгнүүлдэ дарагдаһан сабшалан, бэлшээри үндэһөөрнь һайжаруулха ба уһалууриин шэнэ һубаг, ханаабуудые татаха асари томо, хүсэтэн машина, техникээр хүсэд хангагдадаг болоо.

Тусхайлан хэлэбэл, үнгэрһэн наймадахи, юһэдэхи табан жэлнүүдэй туршада манай аймагай ажахынуудта уһалууриин газар үргэдхэхэ ба намаг хатааха хүдэлмэри ехээр хэгдээ юм. Гансахан юһэдэхи табан жэлэй хугасаада бүхыдөө 4321 гектарта уһалууриин, намаг хатаалгын ажал ябуулагдаа бэлэй. Хэрбээ наймадахи табан жэлдэ сабшалан, бэлшээри болон тариалан уһалууртай болгохо, мүн уһабхиһан газар хатааха шэнэ барилгада бүхыдөө 1 миллион 200 мянган түхэриг гаргашалагдаһан һаа, юһэдэхи табан жэлдэ 2 миллион 455 мянган түхэриг гаргашалагдаа. Тиихэдэ гансахан байгша ондо газараа уһалууритай болгохо шэнэ барилгада 622 мянган түхэриг гаргашалагдахаар түсэблэгдэнэ.

Эды ехэ мүнгэ зөөриин гаргашалагдаһан газарнай хэр зэргээр ашаглагдажа ашаяа ямараар харюулнаб гэжэ шэнжэлэн харахада, аймагай олохон ажахы уһалууритан болгогдоһон сабшалан, тариалангһаа жэл бүри горитой ургаса хуряадаг болоо. Жэшээлбэл, шэнээр ашаглалгада тушаагдаһан уһалагдадаг газартаа минеральна үтэгжүүлгэ хүсэд хүрэхөөр оруулаад, наг шэбхэ ехээр гаргажа тараһан ба саг соонь ундалуулдаг Ленинэй нэрэмжэтэ, «Мир» колхозууд, мүн Борьёогой совхоз һүүлэй жэлнүүдтэ гектарай 16—19 центнер ороһо таряа, 18—22 центнер үбһэ, 250 центнерһээ бага бэшэ кукурузын ногоон эшэ набша суглуулжа, ашыень түргэн харюулжа байна.

Гэхэтэй хамта аймагай зарим ажахынууд, жэшээлбэл, Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ колхоз, «Октябрьскии», Торинн совхозууд уһалууритай болгогдоһон сабшалан, тариалан дээрээ минеральна үтэгжүүлгэ оруулжа, наг шэбхэ гаргажа, эзэн ёһоор ашагладаггүй дээрэһээ тогтууритай баян ургаса хуряанагүй.

Илангаяа уһалагдадаг газарһаа баян ургаса абажа, бүхы гаргашыень түргэн харюулха гэбэл, түрүү ажахынууд гол түлэб ехэ ургаса үгэдэг ургамалнуудые тарижа, һайнаар хар уһалдаг гээшэ. Тиин гэһээ, дээрэ дурсагдаһан ажахынууд баян ургасатай ургамалнуудые тарихаһаа байха хаһа саг соонь уһалдаггүй, минеральна үтэгжүүлгэ хэмһээ багаар оруулдаг байна гэжэ тэмдэглэлтэй. Хоёрдохёор, иимэ сабшалан тариалангынь хореологдоогүй дээрэһээ зундаа малда гэшхүүлжэ, бүхы ургасань һалажа хосорно. Мүн заримдаа ажахынууд адууһа малаа уһалангдань орон нүүлгэжэ, уһалагдадаг сабшалан дээрээ үни удаан бэлшээнэ. Ингэжэ сабшалангаи ногоон хони, үхэртэ ехээр гэшхүүлжэ, саашадаашье биратай урганагүй юм.

Гурбадахяар, олохон бригада, отделени, ажахынууд уһалагдадаг, һайжаруулагдаһан газарһаа абтаһан ургаса жэл бүри тусгаар тэмдэглэжэ бүридхэнэгүй. Энээнһээ боложо шэнээр ашаглагдаһан газарай али зэргын ашагтай байһаниинь тодорхойлогдоногүй, мүн ургасынше хэр дээшэлһэниинь мэдэгдэдэггүй байна. Хожомоо манай аймагай ажахынууд эдэ дутагдалнуудаа дары усадхажа һайжаруулагдаһан, уһалагдадаг газарһаа ороһо таряанай тэжээлэй ургамалнуудай тогтууритай баян ургаса хуряахын түлөө оролдохо зэргэтэй.

Арбадахи табан [illegible] лэдбэриин ашаг үрэ дээшэлүүлжэ, ажалай шанар [illegible] жаруулха гэжэ тодорхойлон[illegible] донхой гээшэ. Тиимэһээ [illegible] най ажахын болон аймагай колхоз, совхозуудай хүдэлмэришэд, илангаяа механизатор, луговодууд дааж[illegible] абаһан газараа эзэн [illegible] харууһалжа, саг соонь уһ[illegible] жа, үтэгжүүлжэ үрэжэлыень һайжаруулжа байха [illegible] лоно. Ингэжэ бүхы хүдэлмэрээ агротехническэ заа[illegible] риин ёһоор, һайн шанартайгаар бүтээгээд байбал, ороһо таряанай, тэжээлэй ургамалнуудай баян ургаса заа[illegible] бол хуряаха дүүрэн арга[illegible] байна гээшэ.

П. АГАФОНОВ
уһалууриин системэнүүдэй аймаг хоорондын управлениин начальник
Зэдын аймаг

Улаан-Үдын трикотажна фабрика 1977 ондо ашаглалгада тушаагдаха юм. Мүнөө Буряадай барилгын управлениин 2 дохи СМУ-гай, 162 дохи ПМК-гай хүдэлмэришэд эндэ ажаллажа байна. Энэ ф а б р и к а саг болзор соонь ашаглалгада тушаахын тула барилгашад бултадаа оролдоно. Шудуушад Алексей Сараев, Владимир Халбазыков гэгшэд даабаряа үлүүлэн дүүргэжэ, олоной магтаалда хүртэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: (зүүн гарһаа) А. Н. Сараев, В. Ж. Халбазыков.

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фото.

УРГАСА ХУРЯАЛГЫЕ ЭРХИМ БЭЛЭДХЭЛТЭЙГЭЭР УГТАХА

Ороноймнай түбэн районуудаар ороһо таряан эдеэшэжэ, харин урда нютагуудаар комбайнууд поли дээгүүр гаргагдажа байна. Бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллахыень, хуряалгын бүхы хүдэлмэриие шадамараар эмхидхэхыень, ургасада гамтай һайнаар хандахыень «1976 оной ургаса хуряаха, хүдөө ажахын продуктнууд ба тэжээл бэлдэлгые хангаха нэмэлтэ хэмжээнүүд тухай» КПСС-эй ЦК-ган, СССР-эй Министрүүдэй Соведэй тогтоол хүдөөгэй ажалшадые уряална.

Бэлэдхэлшэд ургаса хуряалгада хэр түхеэржэ байнаб? гэһэн ТАСС-ай корреспондентын асуудалда СССР-эй Бэлэдхэлэй министерствын элеваторай промышленностиин гол управлениин начальник А. Н. ТУРЧИНОВ харюусана.

— Манай һалбариин хүдэлмэрилэгшэд бүхэсоюзна мүрысөөндэ оролсоходоо, оньһон техникээ болзорһоонь хоер-гурбан долоон хоногоор урид бэлдэхэ уялга абаба, — гэжэ тэрэ хэлээ. — Бүхы түхеэрэлгэнүүд болон машина хэрэгсэлнүүдые заһабарилгын хүдэлмэри недондонойхиһоо дээшээ байна. Кубаниин, Ставропольиин, Молдавиин, Дунда Азиин республикануудай, Украиньш урда областьнуудай таряа тушаажа абадаг предприятинууд шэнэ жэлэй ургаса угтан абахаар бэлэн болонхой.

Бэлэдхэлшэдэй арга боломжын үргэдэһэн ябадал түсэбтэ арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлэй онсо зүйл мүн. Складуудай хахадһаа үлүү хубинь сэбэр агаар оруулха агрегадуудаар түхеэрэгдэнхэй. Автомобильһаа ашаа буулгаха 27 мянга шахуу түхеэрэлгэ предприятинуудта тодхогдонхой. Иимэ нэгэ түхеэрэлгын туһаламжаар автопоездһоо [illegible]—30 тонно ороһо хоёр гурба минута соо буулгажа болоно.

Таряа ургуулгын үедэ эгээл ашаг үрэ ехэтэй амбаар — элеваторнуудта онсо анхарал хандуулагдана. Түсэбтэ юһэдэхи табан жэлэй үедэ элеваторнуудай хэмжээн 16,5 миллион тонноор дээшэлүүлэгдээ. Таряа ехээр ургуулдаг Поволжидо, Хара бэшэ хүрьһэтэй зонодо, Казахстанай шэнэ газарта, мүн бусад нютагуудта мантан томо шэнэ элеваторнууд баригдажа, ашаглалгада оруулагдаха байна. Ургаса хуряалгын түлэг үедэ эдэнэр ажахынуудһаа зүүдхэ бүхэндэ хоёр миллион хүрэтэр тонно ороһо тушаан абаха аргатай юм.

Ургаса хуряалгын бүхы шатанууд—полинуудһаа амбаарнууд хүрэтэр — хоорондоо холбоотой. Таряа тушаан абадаг пунктнуудые ажахынуудта уридшалан даалгахаар, тушаагшад ба бэлэдхэлшэдэй хоорондохи холбоое һайжаруулхаар хараалагдана.

Бэлэдхэлэй эмхинүүд шингэн ороһо тушаан абалгада [illegible]нарнаар бэлдэдэг [illegible]. Һүүлэй жэлнүүдтэ [illegible] хатаалгын хүсэтэ ажахы [illegible]гуулагданхай. Энэ жэлдэ [illegible]рэ час соо 8 мянган тонно ороһо хатаадаг байха юм. Тиигэжэ орон доторнай [illegible]ра бүхэндэ 80 миллионһоо үлүү тонно таряа хатааха арга олгоно.

Элеваторнуудай, таряа тушаан абадаг пунктнуудай [illegible]рин нягта ажал ороһоной шанарые дары түргөөр тодорхойлгоһоо дулдыдадаг байха юм. Олонхи предприятинуудта таряанай шанар шалгаха эрхим һайн түхеэрэлгэнүүд тодхогдон гаргагдана. Эдэнь түгэс оньһожуулагданхай.

Таряа тушаан абадаг [illegible] босоруулдаг бүхы пр[illegible]тинуудай коллективүүд [illegible]гаса хуряалгада эдэбхитэйгээр бэлдэжэ байна. [illegible] мянга шахуу хүн курсануудта семинарнуудта. Түрүү дүн дүршэлэй [illegible]та мэргэжэлээ дээшэлүүлнэ.

А. ЩЕРБАКОВ
ТАСС.

«Сельское хозяйство Молдавии» гэһэн журнал Молдавии ССР-эй колхозуудай Соведэй орган юм. Ажахы эрхилэлгын шэнэ арганууд, колхоз хоорондын хамжалгын амжалтанууд, социалис мүрысөөнэй түрүүшүүл болон тэдэнэй ажалай амжалтанууд тухай журналай хуудаһанууд дээрэ бэшэгдэдэг.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: журналай редколлегиин гэшүүн, Молдавиин ССР-эй колхозуудай Соведэй түрүүлэгшын орлогшо К. Епифанов (зүүн гарһаа) журналай харюусалгата секретарь Е. Димитренко хоёр ээлжээтэ номеройнгоо материалнуудые зүбшэн хэлсэжэ байна.

ТАСС-ай фотохронико.

1905 ОНҺОО ЭХИ ЗАХАТАЙ

Түмэр замай Улаан-Үдэ станциин локомотивна депогой революционно ба ажалай алдар солын түүхын музей. Таһалгануудай соонь һурагшадтай, деподо хүдэлмэришэн боложо ороһон залуу хүнтэй, мүн республикын хото хүдөөһөө ерэһэн аяншалагшадтайшье уулзажа болохот.

Музейн ямар оанһан ушарһаа хүн зон иимэ олоороо һонирхоно гээшэб? Энээниие элирүүлхын тулада 1905 оной Революциин нэрэмжэтэ үйлсэдэ оршодог энэ музейн соо табигдаһан экспонадууд тухай хөөрэе.

Транссибириин түмэр замай барилга... Энэ зам Сибириие революционно хүдэлөөнтэй бата бэхеэр холбоһон һудаһан боложо үгөө. Буряад орондо Совет засагай тогтохын урда тээ 700-гаад хүдэлмэришэн байһан. Тэдэнэй 500-гаадынь деподо хүдэлдэг һэн.

1905 он. Ородой түрүүшын революци. Дээдэ-Үдэ. Хүдэлмэришэд буу зэбсэг суглуулжа, найдалтай хүн зондо тараана, революционно хүдэлөөнэй уг зорилго олондо тайлбарилхы ажал үргэнөөр ябуулагдана... Дээдэ-Үдэдэ революционно тэмсэл эмхидхэһэнэйнгээ түлөө олон хүдэлмэришэд, тэдэнэй тоодо тус депогой 13 хүн 1906 оной эхиндэ сүүдлүүлээ бэлэй. Эдэнэй 5-ниинь толгойн саазада үгтөө һэн. Тэдэнэр бултадаа деподо ажалладаг байгаа: А. А. Гольдсобель — түлишын складые даагша, И. Г. Шульц — слесарь, М. Д. Медведников—депогой начальник, А. А. Гордеев—токарь, Н. А. Милютинский—машинист. Арадай хэрэгэй түлөө ами наһаяа үгэһэн эдэ баатарнуудта хүшөө бодхоогдонхой. Тэрэ хатуу сагай баатарнуудай хүшөө Улаан-Үдэ хотымнай дурасхаалта газарнуудай нэгэн юм. Тоһон шэрээр зурагдаһан эдэ табанай портредүүд музейдэ бии. Баатар хүбүүдэйнгээ хүүр дээрэ нүхэдынь «Эрхэ сүлөөгэй түлөө тэмсэгшэдэй дурасхаалда» гэһэн үгэнүүдые бэшээ һэн. Тэрэ үедэ иимэ үгэнүүдые бэшэхэ гээшэ ехэ аюултай бэлэй. Тиимэһээ гансахан энэ ушар эрхэ сүлөөгэй түлөө тэмсэгшэдэй нангин хэрэгэй хэтэ мүнхэдэ мартагдахагүй байһаниие гэршэлнэ.

Транссибириин түмэр замай барилгада хабаадагшадай фото-зураг Һүлэмхихэй дэнгэн галда нюуса типографида листовконуудые барлажа байһан хүдэлмэришэд.

Удаадахи стенд. Эндэ сүүта революционернүүдэй дүрэ-зурагууд И. В. Бабушкин, В. М. Серов, П. П. Постышев, Н. А. Каландаришвили болон бусадые харанабди. Улаан гвардеецүүд Цивилевтэнэй бүлын фото-зураг. Энэ бүлэ тухай нэгэ хэды үгэ хэлэлтэй. Николай Иванович Цивилев 1905—1906 онуудта революционно хүдэлөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадалсаһан юм. Тэрэ И. В. Бабушкиниие һайн мэдэхэ һэн. Николай Иванович 1907 онһоо 1917 он болотор революционно ехэ хүдэлмэри ород буряад арадуудай дунда ябуулһан. 1918 ондо Улаан гварди эмхидхээ һэн. Гвардиин түрүүшын сэрэгшэд өөрынь хүбүүд: Василий, Николай, Михаил ба Виктор г э г ш э д ы н ь болоо бэлэй. Тиихэдэ Николай Иванович 47-той ябаа, ехэ хүбүүн—Василинь 22-той байгаа. Одхон хүбүүн Викторынь оройдоол 16 тай. Уданшьегүй Н. И. Цивилевэй хүбүүд партизануудай отрядуудай хүтэлбэрилэгшэд болоһон алдартай, өөрөө Николай Иванович Шэтэ хотодо Семеновтоной алууршадай гарһаа наһа бараа һэн. Мүнөө Улаан-Үдын нэгэ үйлсэ Цивилевой нэрээр алдаршанхай.

1917—1925 онуудта зорюулагдаһан стенд. 192[illegible] он болотор түмэр зам дээрэ һэргээн бодхоолгын хүдэлмэри үнгэргэгдэһэн байна. Тэрэ гэһээр он жэлнүүд һубариин ошоо. Ажабайдалнай хубилаа, һайжараашье. Шэнэ техникэ хэрэглэгдэдэг болоо. Элдэб түхэлэй паровозууд ашаглагдаа. Мүнөө хүсэ ехэтэй электровозууд оло мянган тонно ашаатай поездүүдые шэрээд холын замда шуумайна.

Музейн энэл таһалга соо М. И. Калининдэ зорюулагдаһан булан, стенд бии. Бүхэсоюзна староста Михаил Ивановичай Улаан-Үдэдэ тоггтоходоо хэлэһэн үгыень уншанабди. Тиихэдэ Михаил Иванович Калинин депогой хүндэтэ хүдэлмэришэн болгогдоо һэн. 1974 онһоо Улаан-Үдын локомотивна депо **М. И. Калининай** нэрэмжэтэ болонхой.

Музейн «Солото хүнүүд» гэһэн буланда Социалис Ажалай Герой депогой ахамад механик байһан И. Т. Нихогой дүрэ-зураг. Тэрэ доронь 1949 оной Гүрэнэй шангай лауреадууд, машинистнар С. Д. Асеев, Д. Н. Ягодин гэгшэдэй фото-зура[illegible] харагдана. В. И. Ленинэй ажабайдал ба ажал ябуулга тухай хөөрэнэ. Эндэ Владимир Ильич Ленинэй бэшэһэн зохёолнууд, вожд[illegible] тухай номууд, альбомнууд шэл доро табяатай. Заалай нэгэ ханада «Сибириин а[illegible] ехэ харгы... Сибириие [illegible] гээ» гэһэн В. И. Ленинэй үгэнүүдые уншанабди. [illegible] нөө XX зуун жэлэй [illegible] ехэ барилга—БАМ [illegible] ригдажа байха үедэ, [illegible] Ленинэй эдэ үгэнүүдэй [illegible] сэн мэргэн удхыень ойл[illegible]но, мэдэрнэбди бултадаа.

1920 ондо тус деподо [illegible] мүнис ажалай түрүү[illegible] субботнигто 100 гаран [illegible]нэй хабаадалсаһан [illegible]һаа, В. И. Ленинэй түрэһөөр 106 жэлэй ойн [illegible] зорюулагдажа үнгэргэгдэһэн энэ жэлэй субботнигто депогой 2160 хүдэлмэришэн болон инженерно-техническэ мэргэжэлтэд хабаадалсаа. Эдэ тоо, баримтанууд [illegible] үеын хүдэлмэришэд [illegible] инженерно-техническэ мэргэжэлтэдэй ехэ эсэлгэ[illegible]рэнгээ хэрэг бата найдамтаһгаар арьбадхан, ерээдүй зол жаргалта байдалай т[illegible] [illegible] шармайн байһанай эли тодо [illegible] мүн.

Д. Р. ДАМБАЕВ,
манай корр.

ТАСС-ай МЭДҮҮЛГЭ

Кипрые хубаарилха, Нэгэдэмэл Кипрэй гүрэнние һалгааха зорилготой һэдэлгэнүүд һүүлэй үедэ эдэбхижүүлэгдэжэ байна. Гадаадын оронуудай саг үргэлжэ хамааралсаһанһаа уламжалан, хоёр жэл тухай саг соо оронoй байдал амгалан бэшэ болонхой. Олон мянган киприодууд өөһэдынгөө орон дотор зугадан тэрьедэгшэд болоод байнхай. Кипртэхи байдалые гуримшуулан запаруулхын тула ООН-ой Аюулгүйн Соведэй ба Генеральна Ассамблейн абаһан шиидхэбэринүүд бэелүүлэгдэнэгүй. Аралай грек ба түүрэг бүлэгүүдэй түлөөлэгшэдэй хоорондын хөөрэлдөөнүүд аргаа баража газардашанхай. Кипрэй газар дайда дээрэ хариин оронуудай сэрэгүүд урдынхяараа байһаар. ООН-ой шиидхэбэринүүдые тоошоонгүй, зарим зонхилхы тушаалтад Кипрые НАТО-гай энэ райондохи түшэг тулгуури болгохые шармайн оролдожо байлан ушарые обёоронгүй байжа болохогүй.

Кипрэй гүрэнэй бэеэ даагаан ба дулдыданги бэшэ байдалай, газар дайдынь бүрин бүтэн байлгын гол ёһонуудай гуримшуулгын үндэһэ һуурида табигдахын тула, гадаадын оронуудай али бүхы хамааралсалга зайсуулан сарахын тула, аралай грек ба түүрэг зоной аша туһые ёһотой һайнаар хараада абажа, киприодуудай өөһэдөө Кипрэй дотоодын хэрэгүүдые шиидхахын тула Советскэ Союз Кипртэхи түгшүүрилтэ байдалай эхинһээ хойшо эрилтэ табидаг байгаа, мүнөөшье табина. Нэгэдэмэл Нацинуудай Организацийн баталан абаһан шиидхэбэринүүдэй үндэһэ һуурида гуримшуулгын эдэ гол ёһонуудай табигдаһаниинь мэдээжэ.

Кипртэхи байдалые гуримшуулха хэрэгые үндэһэ баримтагүйгөөр унжагайлуулжа, Кипрэй Республикын хүшэр бэрхэшээлтэй байдалые һамбаашалан, киприот арадай аша туһада түрюу харша шиидхэбэринүүдые абаха һэдэлгэнүүдэй хэгдэжэ байһандань совет хүтэлбэрилэгшэд һанаата зоболно гэжэ мэдүүлхээр ТАСС этигэмжэлүүлэгдэбэ. Энэ тэрэ оронуудай гү, али сэрэгэй бүлэглэлнүүдэй аша туһада Кипртэхи [illegible] гуримшуулха [illegible] ара талаһаа [illegible] олохо гэһэн [illegible] Советскэ [illegible] ООН-ой [illegible] асуудалые [illegible] хоорондын [illegible] гатай конференци [illegible] гэшэ Кипрэй асуудалые гуримшуулан заһаруулха [illegible] таарамжатай һайн арга олохо байна гээд Советскэ Союз урдынхяараа тоолоно.

Кипрэй асуудалаар ООН-ой шиидхэбэринүүдые [illegible] рииншүүлээр. [illegible] Советскэ Союз шууд [illegible] Кипртэхи [illegible] залые [illegible] оруулан шиидхэлын [illegible] энэ районодохи байдалые [illegible] тэй болгохо [illegible] гурамнуудын харилсаа [illegible] бөө тогтоохоор [illegible]

НИИСЛЭЛЭЙ ТҮҮХЭТЭ ҺҮШӨӨНҮҮД

Кремлиин Спасска башни.

○

«Бородинская битва» гэжэ [...]ей панорама.

ТАСС-ай фотохроника.

БУРЯАД ҮНЭНДЭ бэшэһэнэй һүүлээр

«Хэды болотор нобшорхо юм?»

Иимэ гаршагтай шүүмжэлэлтэ корреспонденци манай газетын майн 15-най номерто толилогдоо һэн. Яруунын аймагай Нарһатын совхозой механизаторнууд арбадахи табан жэлэй түрүүшын хабарай тарилтые бэлдэлгэ муугаар эхилээ, тэдэнэй ажал биратай һайнаар эмхидхэгдээгүй, тарилгын техникэ хангалтагүйгөөр зэһэбарилагдаһан байгаа. Зарим механизаторнууд ажалдаа халирхайгаар хандажа, тарилгын агротехникые хазагайруулжа гэжэ корреспонденци соо хэлэгдэһэн байгаа.

«Корреспонденци соо хэлэгдэһэн баримтанууд совхозой дирекциин заседани дээрэ механизаторнуудай суглаан дээрэ харагдаһан байна. Тиигэжэ тарилгын хүдэлмэриин шанар һайжаруулха асуудалда онсо анхарал хандуулагдажа, тэрэниие түргэн дүүргэхэ талаар зохихо хэмжээнүүд абтаа.

Трактористнууд Гарин, Асташов гэгшэд нэгэ участогай газар тон муугаар хахалһан байгаа. Механизаторнуудай суглаанай шиидхэбэриин ёһоор тэдэнэр газараа түлөөһэгүйгөөр дахин хахалаа.

Совхозой арадай хиналтын бүлэгэй ажал ябуулга һүүлэй үедэ ниилээд һайжаруулагдаа, тэрэнэй гэшүүд тарилгын шанар шалгаха хэрэгтэ ехэ анхарал хандуулһан байна. Жэшээнь, арадай хиналтын эдэбхитэдэй дурадхалаар газар муугаар хахалһан хоёр механизаторай тоосоон совхозой дирекциин заседани дээрэ харагдажа, тэдээндэ зэмэ тохогдоо. Тэдэнэр газараа дахин түлөөһэгүйгөөр хахалаа.

Совхозой хоёрдохи отделениин механизаторнуудай ажал планаа муугаар эмхидхэгдэнэ, хүдэлмэриинь шанар муу гэжэ газетада бэшэгдээ һэн. Энэнь тон зүб байжа, эндэхи бригадир Д. Цыбикоатэ шанга доногодолго сонооскогдоһон байна.

Эдэ бүгэдын ашаар тарилгын хүдэлмэри түргэлхэхэ, шанарыень һайжаруулха арга олдоһон байха юм. Нарһатын совхозой механизаторнууд хабарай тарилгые муу бэшээр дүүргэбэ. 1080 гектар талмайтай В ноллео эрхим шанарай тэмдэг олгогдохоор зууршалагдабаа гээд КПСС-эй Яруунын райкомой нэгэдэхи секретарь нүхэр Жамсуев В. М. Ц. редакцида һанхал мэдээсэбэ.

ҮНИНЭЙ УУЛЗААГҮЙ НҮХЭРЭЙДӨӨ

Хуушанайнгаа танилтай одоол уулзаха гэжэ шиидээд, колхозой түрүүлэгшэһээ машина эрижэ, отара тээшэнь табилуулаа һэм. Үглөөгүүр гэмхэг сагаан саһан орожорхиихой, хурса наранай элшэдэ нюдэн һаргажа, сэдьхэлдэ дулаан мэдэрэл түрүүлжэ байгаа. Удааншье ябангүй, Алташаһаа Хайсгар хүрэжэ ерэбэбди. Жолоошониин эб сэхэ Андрей нүхэрэйдиин асарба. Ажалһаа һаяхан ороод, хубсаһаяашье тайлажа үрдеэгүй Андрей:

— Оо! — гээд энеэбхилжэ, ажалша шэрүүн гараараа гарыем шангаар адхажа һэжэрбэ. — Ондоошоо болоо байнаш. Удаанайш хараагүйб.

Намда толгойгоо дохижо зүбшөөхэһөө бэшэ юумэн үлэбэгүй. Урданайм танил нүхэрэй сохоодонь олон урил... һууһан, үһэниинь бал... байгаашьегүй һаа, наһанайнь ошожо байһан тэмдэг нюур шарайдань элихэн мэдэрэгдэбэ.

— Урданайхимнай бэлёо даа. Эсэхые мэдэгшэгүй һэм. Мүнөө... — гэжэ хэлэжэ дүүргэнгүй, шалзее һабардаба. Тиигээд орон дээрэ һуужа, тамхияа аһаагаад — Залуушуулые харахадаа атаархадагби, — гэбэ.

һанан һанан хөөрэлдэхэ юумэмнай олон байба. Тамхияа татажа дүүргэһэн Андрей хойто сонходоо ошоод.

— Ерэжэ ябана даа. Галаа түлижэрхиһүү. — гэбэ.

Газаа саһанай шар-шар гэхэнь дуулдажа, нюргаар үндэр, бүхэриг бэетэй, энеэбхилһэн нюдэтэй ород эхэнэр орожо, үһэн буряад хэлэн дээрэ мэндээ хэлсэбэ.

— Танилсагты, миниин һамтан [...] — гэжэ Андрей дурадхаба.

— Ирина гээд, гараа һарбайба Ирина Семеновна тухай би үни хада дууланан байгааб.

Арбаад гаран жэл соо Андрей Сергеевичтэй уулзалсаагүй ябааб. Энэ үе соо тэрэнэй ажабайдалда тон ехэ хубилалта болоһон бай ба. Гэр бүлынь альбомые хаража байжа, һонин һорьмоһоо андалданабди. Хүбүүн басаган хоёрой дүрэ абажа.

— Энэ миниин басаган Зоя гэээшэ. Энэнь Сережа. Зоя долоодохидо. Сережа зургаадахи класста һурана, — гээд Андрей дорюунаар шэртэн һууһан басаган хүбүүн хоёр тээшээ хургаараа заажа харуулба. — Мүнөө һургуулидаа — Алташада даа.

Андрейтэнэй гэр бүлэ суглархадаа, сула буряадаар хөөрэлдэдэг. Гутай нютагта хара багаһаа буряадуудай дунда үндыһэн Андрей [...] хэлэндэ тулюуршаг, түрэл хэлэниинь буряад хэлэн [...] лошонхой. Хайсгарта үнлыһэн Ирина һамгаинииньшье баһа тиимэ. Үхибүүдынииньшье эхэ эсэгэеэ һажаажа, торолһогүй буряадаар хэлэдэг, хөнгёо гоёор дуу дуулалаг. Энээндэнь Андрей ехэтэ сэдьхэдаг юм.

— Харагты даа, артист болоо һаа. Бурд[...] хүдэлхэ байха, — гэжэ шог гаргадаг.

— Бэшүүрэй совхозой Гутай нютагта зургаан [...] хонишоноор хүдэлөө һэмди, — гэжэ Андрей Сергеевич [...] һанана. — Хони даажа абаһан хойто жэлээ зуун хонин бүриһөө зуун хурьга [...] бэлэйбди. Энэмнай бүри зориглуулһан юм. Тиигэдэ биднэр [...] хонин бүриһөө зуун хурьга абаха гэһэн уялга урдаа табиа һэмди.

— һанаһандаа [...] хүрэхэбди гэхэдэм [...] гэхэ дурагүй байгаа һэмнайш, — гэжэ гэрэй эзэн эхэнэр таһа дурдаба. — Эрэ хүн аад, бэеэ найдаха [...] рагүй. Мүнөө хүрэжэ [...] бүхэли шатуу зуун [...] риһөө зууе абапа бэшэ [...] бди?

Андрей Сергеевичтэ [...] жо хэлэхэ үгэ олдоо[...], мэтэ толгойгоо дохёод, [...] гэн тээшээ [...]

тэжэ һуугаа һэн. Ирина Семеновна иигэжэ хэлэхэ эрхэтэйл даа. Анханһаа хойшо оролдосотой, өөрөөшье миин һууж шададаггүй, үбгэндөөшье амар заяа зүүлдэггүй: хэхэ юун байнаб хуу хэжэ, захадань гарзагүйдөө һанаагаа амардаггүй һэн. Балай олон үгэгүй, ажал гэхэдэ арсажа шададаггүй үгэниинь һамганайнгаа түрэд халые абяагүй һууж шагнаад, тамхияа татажа, бодожо үзэдэг, яаха аргагүй зүбшөөхэ баатай болоод байха. Мүнөөшье хэдэн жэлэй урда тээхи ушар дурсажа, үбгэнэйнгөө хамар үндылгэнгүй сохижо һууһа ха юм.

Дүрбэн жэлэй урда Калининай нэрэмжэтэ колхозой Хайсгар нютаг тэдэнэр нүүжэ ерэһэн юм. Правлени соо хөөрэлдөөнэй гарахада, түрүүлэгшэ Андрей Сергеевичые трактористаар габяа һаа яахаб гэжэ асууба. Ирина Семеновна хони даажа абаха тухайгаа эрид мэдүүлээ бэлэй.

— Теэд яахаб, ябажа байһан ажалдаа ябахал гүрэ даа, — гэжэ түрүүлэгшэ зүбшөөгөөд, түрүүшынхиеэ хурыалха хони даалгажа үгэһэн юм.

Тэдэнэр хонинойнгоо үбһэ тэжээл өөһэдынгөө хүсөөр бэлдэдэг заншалтай. Жэлһээ жэлдэ үтэгжүүлгэ, уһалуури хэжэ, муу бэшэ ургаса хуряана. Үнгэрэгшэ жэлдэ даажа абаһан 20 гектар сабшалангай газар дээрэһээ 870 центнер үбһэ хурлажа абаа.

Мүнөө жэлдэшье Ирина Семеновна 100 хонин бүриһөө 100 хурьга абажа, бүтэн бүрин ондо оруулжа байнхай.

Оролдосотой бэрхэ, хододоо урагшаа һанаатай Ирина Семеновнада нютагайнь зон ехэхэн этигэл найдабари үзүүлжэ, хоёр удаа аймагай Соведэй депутадаар һунгаһан. Энэ үзүүлһэн үндэр этигэл найдабариинь бодотоор харюулхые нүхэр Преловская сэдьхэл зүрхэнһөө оролдожо ябадаг юм. һүн гагшагайнгаа оруулһан эрилтэ гуйлтые, захяануудые саг соонь дүүргэдэг, бэелүүлдэг. Жэл бүхэндэ үндэр амжалта түйлажа байдаг хадань ахалагша хонишон Ирина Семеновнада габьяата малшан гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгогдоһониинь гайхалгүй.

Энэ уулзалгын үглөөдэрынь һэн. Һүниидөө хүйтэржэ, һалхилжа хоноод, тэнгэри сэлмэжэ, гайхалтай дулаанаар наран шаража эхилбэ. Энэ үдэр Ирина Семеновна һунгагшадтала уулзаха гэһэн байгаа. Хониндоо эдеэллэжэ уһалжархёод, хэлсэһэн газартаа сэхэ ерэбэ. Агаарта захагүй олон гулабхаанууд сэнхир тэнгэри хээлэнэ. Ирина Семеновнагай зосоо хүлгэнги гэжэ мэдэхээр һэн. Бишыхан гэр соо арбаад гаран нютагайнь хүн сугларжаад, үүдэ орохолоорнь, баран мэндэшэлэлдэбэ. Һаяхан болоһон аймагай Соведэй сесси дээрэ ямар асуудалнуудал харагдаһыень хөөрэжэ үгөөд, юу хэжэ, юу хэхэ байһанаа тодолон хэлээд, асуудалнуудтань дуратайгаар харюусаа һэн.

— Улаан булангүй муу байна. Хаа-яашье һаань улаан булан соогоо сугларжа, кино харабалнай, газетэ, журналнуудые уншажа, элидхэл хөөрэлдөө шагнажа байбалнай, һайн һэн, — гэжэ хонишодон нэгэн дурадхал оруулба.

— Заатагүй энэ асуудал шиидхүүлхэбди, — гэжэ Ирина Семеновна найдуулаа.

Би Бэшүүрэй аймагай Хайсгарай хонишон Преловскинтанай гэр бүлэтэн хөөрэлдэжэ гарахадал, ехэтэ сэдьхэлээ ханан, өөһэд тухайнь, хэжэ байһан ажал хүдэлмэри тухайнь элиинитэдэ тобшо тэдыгээр хөөрэжэ үгэхэ эрмэлзэлдэ эзэлэгдэн ябаа бэлэйб.

Ц.-Д. ХАМАЕВ.

ХЭДЫДЭШЬЕ ТҮРҮҮ ЗЭРГЭДЭ

ЖАЖАЛШАЛАЙ бэшэгүүдһээ

Хүн бүхэнэй намтар адлихан байдаггүй ха юм даа. Автомашинын жолоошон Пурба Шагжиевич Башлеевэй ажалай намтар жэл ерэхэ бүри нэгэл янзаар гэхэ гү, али ямар бэ даа тиимэ эрид ехэ хубилалтагүй юм гэжэ хэлэхээр.

Пурба Башлеев сэрэгэй албанда мордохынгоо урда тээ түрэл колхоздоо элдэбын ажалда хүдэлһэн — мал адуулпан, модо бэлэдхэһэн, малай байрануудые, шэнэ гэрнүүдые барилсаһан, газаршье хахалһан юм. Богонёор хэлэбэл, хүдөө ажахын бүхы һалбарида хүдэлһэн, түрэл колхозойнгоо хүгжэлтэдэ хубитаяа оруулалсаһан байна.

Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй зэргэдэ алба хэхэдээ, дайшалхы болон политическэ талаар һайн бэлдэлгэтэй сэрэгшэ гэһэн солотой болоо, полкын Улаан тугай дэргэдэ фото-зурагаа буулгуулһан байгаа. Полкын командованиһаа тэрэнэй түрэлхидтэ амаршалгын бэшэг ерэжэ, аба, эжынь, мүн түрэл нютагаархидынь ехээр баясаа, омогорхоо бэлэй.

Албанһаа бусажа ерээд, жэлһээ үлүү колхоздоо хүдэлөө. Удаань Баян Голой шулуу нүүрһэнэй уурхайда ажаллаба. Леонид Бекетовэй хүтэлбэрилдэг комплексно бригадада Пурба Башлеев амжалтатай һайнаар хүдэлөө. Ажалдаа айхабтар анхаралтайгаар, абьяас ехэтэйгээр хандажа, 11 һарын үнгэрөөд байхада, табадахи разрядай шахтер болоо, бригадынгаа түрүүшүүлэй зэргэдэ ороһон байгаа.

1961 он. Пурба Башлеевэн хүдэлдэг бригада Зэдын вольфрам-молибденэй комбинадта дэлгэрһэн «Коммунис ажалай коллектив» гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүргэхын түлөө социалис мүрысөөндэ оролсожо. Эгээ түрүүлэн тиимэ үндэр солодо хүртөө бэлэй. Тиигэжэ Леонид Бекетовэй хүтэлбэрилдэг бригада бүхы предприяти соогоо мэдээжэ болоо һэн.

Тиигэбэшье, «үзэжэм дэлгэр Буряад ороноингоо тала дайдаар автомашина жолоодон гүйлгэдэг һайб» гэжэ Пурба Башлеев сэдьхэлдээ һанажа ябадаг һэн. Тэрэ хүсэлөө уданшьегүй бэелүүлээ. Мүнөө республикын агнуурийн болон загаһашадай обществодо автомашинын жолоошоноор хэдэн жэлэй туршада хүдэлжэ байна. Эндэ мүн лэ оролдосотой ажалаараа шалгарна. Даажа абаһан автомашинаа нариин нягтаар харууһалаад, саг соонь заһабарилжа, техническэ харууһа хээд, ашаа шэрэхэ даабаряа ходо үлүүлдэг һэн.

— Нүхэр Башлеевэй автомашина ямаршье сагта аян замда гарахаар бэлэн байдаг. Буряад ороной бүхы аймагуудаар манай обществын эхин организацинууд бии юм. Тэдэнэй ажал хэрэгые шалгаха, мүн элдэб ашаа шэрэхэ хэрэг ходол гарадаг. Даабаряа жэншэдгүй һайнаар дүүргээд лэ байха. Тиигэжэ нүхэр Башлеев һайшаал магтаалда, Хүндэлэлэй грамота болон үнэтэ бэлэгтэ хүртэдэг юм, — гэжэ обществын түрүүлэгшэ нүхэр Ковалев хөөрэнэ.

Р. ЖИГЖИТОВ.

Буряадай АССР-ай Верховно Соведэй Президиумэй Указ

ХОЁР ДАХИН УЛААН ТУГТА, А. В. АЛЕКСАНДРОВОЙ НЭРЭМЖЭТЭ СОВЕТ АРМИИН ДУУ, ХАТАРАЙ АНСАМБЛИИЕ БУРЯАДАЙ АССР-ай ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

[...]ублика ажалшадые [...] талаар хангаха хэ[...] хүдэлмэри ябуул[...] түлөө хоёр дахин [...] тугта, А. В. Алек[...] нэрэмжэтэ Совет [...] дуу, хатарай ансамб[...] Буряадай АССР-ай [...] Соведэй Президиу[...] Хүндэлэлэй грамотаар [...]

Буряадай АССР-ай Верховно Соведэй [Президи]умэй түрүүлэгшэ

В. СЕМЕНОВ.

Секретариин түлөө Буряадай АССР-ай Верховно Соведэй Президиумэй гэшүүн

Д. ГОНЧИКОВ

[Улаан-Үд]э хото, [Соведүү]дэй байшан. [1976] оной июнийн 22.

СССР-эй Улаан Хэрээһэнэй ба Улаан Хахад һарын бүлгэмүүдэй холбооной 110 жэлэй ой ерэхэ жэлэй май һарада гүйсэхэнь.

Дайнай үедэ шархатаһан сэрэгшэдтэ саг дары туһа хүргэхэ, тэдэнэй үйлэ хубиие хүнгэдхэхэ асуудалаар Женевскэ конвенцидэ Росси 1867 ондо гараа табилсаһан. Россин Улаан Хэрээһэн эгээл тэндэһээ эхигэй. Тус бүлгэм 1917 оной Октябриин революциин болотор миниин туһаламжа үзүүлхэ эмхи байһан юм.

Россин Улаан Хэрээһэнэй түрүүшын суглаан 1918 оной ноябриин 20-до болоо, шэнэ устав баталагдаа һэн. Нэрэнь хуушаараа үлэһэншье һаа, үнэн дээрээ шэнэ бүлгэм байгуулагдаһан болоно бшуу. Эрхэтэдэй бэеэ дааһан ниитын эмхи мэтэ бүридүүлэгдэжэ, гол зорилгонуудаа амяараа шиидхэжэ эхилээ.

Сэхыень хэлэхэдэ, СССР-эй Улаан Хэрээһэнэй ба Улаан Хахад һарын бүлгэмүүдэй холбоон 1923 онһоо һабагшатай. Мүнөө тус холбоондо Улаан Хэрээһэнэй 11 союзна республикануудай Улаан Хахад һарын дүрбэн бүлгэм ороно. Ороной промышленна предприяти, эмхи зургаан болон һургуулинуудта холбооной 410 мянган эхин эмхи хүдэлнэ. Тэндэнь 85 миллион хүн оролсоно.

Холбооной гэшүүд юу хэдэг бэ?

ЭЛҮҮР ЭНХЫЕ САХИГШАД

Элүүр энхые хамгаалдаг эмхинүүдтэ туһа хүргэхэ зэргэтэй. Манай ороной предприяти, институт, һургуули бүхэндэ санитарна постнууд байгуулагданхай, мүн ниитын инспекторнууд хүдэлнэ. Цех, аудитори болон классуудай ёһо гурим, ариг сэбэрые тэдэнэр нарийнаар сахина. Оньһон техникэ хэрэглэхэ гурим ямараар сахигданаб, хүдэлжэ байһан газарынь хэр бэ, һайнаар гэрэлтүүлэгдэнэ гү? Иимэ асуудалнуудаар тэдэнэр ходо һонирхожо, һаналаа табижа байдаг. Холбооной гэшүүд ариг сэбэрые сахиха, бэеэ һайнаар абажа ябаха асуудалаар хөөрэлдөө үнгэргэнэ, гэмэлтэһэн хүнүүдтэ яагаад туһаламжа үзүүлхыень харуулжа үгэнэ. Һүүлэй жэлнүүдтэ хорин миллион хүниие тусхай программаар һургаһан байна.

«Хэмэл зүрхэнэй» оньһон түхеэрэлгэ хангахын, хүдэлгэхын тула донорнуудһаа абтаһан таба-зургаан литр шуһан хэрэгтэй юм гэжэ олонхи мэдэхэгүй байха. Шуһа гаралгые тогтоохын тула нэгэл удаа хүртэхэ фибриноген бэлдэхэдэ, 45 донорһоо абтаһан шуһан хэрэглэгдэнэ.

Бэеымнай элүүрые сахин хамгаалха хэрэгтэ гүрэн мүнгэ зөөри ехээр гаргашална. Энээндэнь бидэ дадан хайбди. Тэрэшэлэн донорһоо абтаһан шуһан түлөөһэтэй. Тиихэдэ үбшэнтэндэ шуһан ямаршье түлөөһэгүй үгтэнэ.

Һайн дураараа шуһаяа үгөөшэд олошорно, эдэнэй диилэнхи хубинь түлөөһэнһөө арсана. Энэ хэрэгые Улаан Хэрээһэн эрхилнэ. Үбшэнтэндэ шуһаяа түлөөһэгүйгөөр үгэдэг хүнүүдые али зэргээр урмашуулна Грамотануудаар шагнана, үнэтэ бэлэгүүдые барюулна. Арбан таба дахин шуһаяа үгэһэн хүнүүд «СССР-эй хүндэтэ донор» гэжэ тэмдэгээр шагнагдадаг болонхой.

Санитарно-гэгээрэлэй ажил эмхидхэхын, мүн медицинын талаар бэлэдхэл хэхын түлөө нилээд горитой зөөри гаргашалагдана. Гэшүүдэй түлбэри Советскэ Союзай Улаан Хэрээһэнэй материальна үндэһэ һууринь болоно. Түлбэринь барагтай. Хүдэлмэришэд, колхознигууд, алба хаагшад 30, һурагшад, пенсионернууд ба гэрэй эзэн эхэнэрнүүд 10 мүнгэ жэлдээ түлэнэ. Хүн зонһоо зөөри суглуулха гэһэн тусгаар ажал ябуулагданагүй. Гэбэшье уставай ёһо гуримые сахижа, зарим хүнүүдэй пайн дураараа үгэһэн түлбэриие жасадаа оруулдаг, оруулхашье байна.

Хүн зоной үнэр һайхан, элүүр энхэ байха тушаа Советскэ Улаан Хэрээһэн һаналаа табихаһаа гадна, эб найрамдал хамгаалха, хүнэй эрхэ сахиха, мүн ондоо оронуудай арадуудай үбшэн гахалтай тэмсэхэ хэрэгтэ туһалха, байгаалиин гай аюулһаа абарха, дайн дажар болюулха талаар тон ехэ юумэ хэнэ. Хүгжэжэ байгаа зарим оронуудай Улаан Хэрээһэнэй гуйлтаар элүүр энхын хангамжыень хүгжөөхэ хэрэгтэ манай ороной эмшэлэгшэд туһа хүргэнэ. Тиигэжэ Иран, Эфиопи, Камбоджо, Алжир болон Индидэ хүдэлһэн мэргэжэлтэд тус оронуудай правительствэнэ шагналда хүртэһэн, Улаан Хэрээһэнэй уласхоорондын комитедэй дипломуудые абаһан юм.

Һүүлэй хоёр жэлэй туршада Советскэ Союзай Улаан Хэрээһэн дүшэн орондо 73 дахин туһа хүргэжэ, гэнтын аюулһаа, үбшэ һужэрөөлгэһөө зайсуулһан байна. Сомалин, Эфиопиин правительствануудай гуйлтаар мүнөө тэндэ хоёр бүлэг хүдэлнэ.

Хархис хүсэнүүдэй, мүн ээзэрхэг түримхэй ашаһаа хохидоһон арадуудта СССР-эй Улаан Хэрээһэн саг дарыдань туһаламжа үзүүлнэ. Орон нютагһаа намнуулһан Палестинын хүн зондо һүүлшын хоёр жэлэй туршада эм дом, хубсаһа хунар, майхан гэрнүүдые зургаа дахин эльгээгээ. Чилиин түрмэ шоронгуудта хаагдаһан политическэ ажал ябуулагшадта таба дахин туһа хүргөө.

СССР-эй Улаан Хэрээһэнэй хилын саанахи эмхи зургаануудта 130 мэргэжэлтэд хүдэлжэ байна. Олонхинь дээдэ эрдэмтэй.

Наталья РЕВЕНСКАЯ

(АПН).

Гүрэндэшье, өөртэшье туһатай

Гүрэнэй дотоодын 3-процентнэ шүүбэрилгын облигаци абажа мүнгэеэ хадагалхада зохидшье, олзотойшье юм. Абаһан облигацяараа ехэ мүнгэ шүүжэ болохо. 20 түхэригэй облигацяар 40-һөө 5000 түхэриг хүрэтэр шүүгдэдэг. Жэлэй туршада аяар 8 тираж гарадаг гээшэ.

Облигаци баригшадай шүүбэри жэл бүри ехэ болоно, тэдэнэй тоо олошорно. Жэшээлхэдэ, А. Н. Бирюкова 1000 түхэриг, Н. П. Рахмуев, Л. Н. Кулаков гэгшэд 2500-аад түхэриг шүүһэн байна.

Д. МАКАРОВА.

ХАНИ БАРИСААНАЙ ҺҮЛДЭ

Хяагта хото хадаа Монголой Арадай революциин түлөөмтэ мүн. Эндэ Монголой Арадай революционно партиин I съезд болоһон, эндэһээ монгол арадай агуу вождь Сүхэ-Баатарай алдартай нэрэ хүршэ оронойнгоо тала дайдаар арад зоной дунда суурхаһан байна бшуу.

Тиимэһээ Монголой Арадай Республикын ревсомолой ЦК Хяагта хотодо ерэдэг Арадай революциин түүхэтэ газарнуудтай залуу үетэниие танилсуулха талаар ехэ хүдэлмэри ябуулдаг, революционно ёһо заншалтай нягта холбоо барисаатайгаар эрхилдэг. Энэ оной июниин 26-да МНР-эй найман аймагуудай залуушуулһаа, революциин болон ажалай ветерануудһаа бүридхэгдэһэн ехэ делегаци Хяагта хото ерэхэнь.

Сүхэ-Баатарай ордентой хила шадарай энэ хотын партиина, комсомолой организацинууд тус делегациие угтамжада ехэ бэлэдхэл хэжэ байна. Совет-монгол хани барисаанда хэрэлһэн холбоо [...] зоной хабсарһалтатай митинг эндэ болохо юм. Удаань айлшад [...] В. И. Ленинэй [...] [...] табиха байна [...] Сүхэ-Баатарай, МНР-[...] [...]

Совет болон монгол [...] [...]

И. ПОЛЫНЦЕВ

КОНКУРС ҮНГЭРГЭГДЭБЭ

Улаан-Үдэ хотын [...] больницада түрүү медсестрагай нэрэ [...] хүртэхын түлөө конкурс үнгэргэгдэбэ. Конкурсда хабаадагшадта гурбан асуудал табигдаа — [...] теоретическэ, [...] байһан [...] мэри [...]

[...] инструмент [...] хандаһан [...] ралдаа [...]

[...] Гримовна [...]

А. БОРИСОВА,

санитарна бюллетень хүдэлмэрилэгшэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: [...] Мария Гомбоевна [...] (баруун талада).

[...] фото.

МАНАЙ АЙЛШАН — АЛДАРТА АНСАМБЛЬ

«Александровой нэрэмжэтэ, Улаан тугта, Совет Армиин хатар, дуунай ансамбль концертээ харуулхань» — гэжэ соносхоходонь зал соо һуућан хүн зон нэрьемэ альга ташалгаар угтадаг, Энэ ансамблиин ябаагүй, концерт табяагүй хото городууд манай уужам дэлгэр Эхэ орон дотор хомор юм. Энэ коллектив дэлхэйн олон оронуудаар ябаа. Хоёр жэл болоод, ансамбль 50 жэлэйнгээ ойе тэмдэглэхэнь. Эдэ үдэрнүүдтэ ансамблиин дуушад болон хатаршад Улаан-Үдэ хотын ажалшадта уран бэлигээ харуулжа байна.

Энэ ансамбль Япон ороноор аяншалжа ябаһанаа ерээ. Үглөөнэй наранай ороной 15 хото городто ошожо, ехэ амжалтатайгаар концертнүүдые табяа. Япон орон хадаа ансамблиин ябаһан 23-дахи гүрэн болоно.

Харгынууд, харгынууд.. 48 жэлэй туршада олон харгынуудаар ябагдаа.

Үнгэрһэн дайнай харгынууд хэзээдэшье мартагдахагүй. Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай эхилһэн түрүүшын үдэрнүүдтэ Александр Васильевич Александровой бэшэһэн «Нангин дайн» гэһэн дуун һүрөөтэйгөөр зэдэлээ һэн. Александр Васильевич — энэ ансамблиие эмхидхэһэн хүн.

Дүлэтэ жэлнүүдэй үедэ ансамблиин коллектив дүрбэн бүлэг боложо хубаараад, фронтнууд дээрэ концертнүүдые табидаг байгаа. Дайнай дүрбэн жэлэй туршада Совет Армиин баатар сэрэгшэдтэ 1200 концерт харуулагдаһан байна. Ансамблиин искусство хадаа сэрэгшэдтэ пулемедуудай һомон, «катюшануудай» снарядууд мэтэ хэрэгтэй, үнэтэй һэн. Дайсаниие дараха, Илалта мандуулха хэрэгтэ ансамблиин оруулһан хубита ехэ.

Дайнай һүүлээрхи жэлнүүдтэ ансамблиин коллективэй уран шадабари бүри һайнаар дээшэлэн ургаа. Мүнөө энэ коллективэй артистнар совет искусствын тугые дээрэ үргэн ябана.

23 гүрэнэй хүн зон Александровой нэрэмжэтэ ансамблиин артистнарай хонгёо дуунуудые шагнажа, уран хатарые хаража, нэрьемэ альга ташалгаар угтаа. Чехословаки, Польшо, ГДР, Франци гэхэ мэтын оронуудта ансамбль хэдэ дахин ошоһон байна.

Япон орондо амжалтатайгаар ябажа ерэһэнэйнгээ һүүлээр ансамблиин коллектив Улаан-Үдэдэмнай айлшалжа ерэбэ ха юм. Социалис Ажалай Герой, СССР-эй арадай артист, генерал-майор Борис Александрович Александров алдарта энэ коллективые хүтэлбэрилнэ.

Ансамблиин артистнар Улаан-Үдын гарнизоной сэрэгшэдтэ концерт харуулаа. КПСС-эй XXV съездэ зорюулжа, «Совет композиторнууд — партиин съездэ» гэһэн программа тэдэнэр харуулаа. СССР-эй арадай артистнар Е. Беляев, А. Сергеев, РСФСР-эй арадай артистнар И. Букреев, В. Русланов, солистнууд А. Мищенко, С. Фролов, И. Волков гэгшэд композиторнууд А. Пахмутова, И. Шаинский, Д. Тухманов, Е. Жарковский болон бусадай дуунуудые һайнаар гүйсэдхэжэ, нэрьемэ альга ташалгада хүртэнэ.

Алдарта ансамблиин артистнар Улаан-Үдын ажалшадта хэдэн концерт харуулха.

Урдань — харгынууд, харгынууд. Энэ коллектив аха дүү Монгол орон айлшалжа ошохо юм. Ехэ амжалтануудые тэдэнэртэ хүсэе!

Т. ВОЛЫНЦЕВА.

БАМ-да АЖАЛЛАХАНЬ

Түмэр замай транспортын инженернүүдые бэлдэдэг Ленинградай институдай студентнэр XX зуун жэлэй агуу барилга — БАМ-да ерэжэ хоёрдохёо ажаллахань. Арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлдэ тус институдай 550 студент БАМ-ай манай участогта хүдэлхэ юм. Үнгэрһэн 1975 оной зун энэ институдһаа 440 студент энэ барилгада хабаадалсаа бэлэй. Мүнөө эдэнэрэй түрүүшын бүлэгүүд Буряад орондомнай хүрэжэ ерэнхэй. Ерээдүйн инженернүүд июль, август һаранууай туршада милли онһоо үлүү түхэригэй хүдэлмэри хэхэ байна Энэнь нёдондо хэһэн ажалайнь хэмжээнтэй жэшэхэдэ, дээшэ болоно.

БАМ-да ажаллаха студентнэр 11 бүлэг болгогдожо хубаагданхай. Тиихэдэ отряд бүхэн ажалай договор баталанхай. Студентнэрһээ бүридэһэн бүлэгүүд Байгалай ба Хойто-Муяын тоннель малталсаха, хүүргэнүүдые барилсаха, он модо сэбэрлэхэ хүдэлмэринүүдтэ хабаадалсаха байна. Тэрэшэлэн эдэнэрэй зарим бүлэгүүд БАМ-да хабаатай барилгануудые хэлсэхэ юм. Жэшээлхэдэ, студентнэрэй хүсөөр һургуули, овощехранилищи баригдахаар хараалагдана. Эдэнэр Дабаан, Янчукан, Нижнеангарск, Североойкальск, Ангоя болон бусад тосхон һууринуудта ажаллаха

Түмэр харгын инженернүүдэй Ленинградай институдай студентнэр горитой ехэ ажал хэхынгээ хажуугаар ниитэ-политическэ хүдэлмэри ябуулха байна. Бүлэг бүхэн өөһэд өөһэдын вокально-инструментальна ансамбльтай, мүн оюун бэлигтэйгээр дуу, хатар гүйсэдхэгшэдтэй. Эдэнэр үхибүүдтэ номуудые бэлэг болгон бариха, һургуулинуудта шадаха зэргээрээ туһа хүргэхэ гэжэ хараална. Зариманиинь пионернүүдэй лагерьта вожатанараар ажаллаха юм. Бүлэг бүхэн барилгашадай, Хойто-Байгалай ажалшадай урда лекци ба элидхэлнүүдые уншаха.

Манай корр.

УРАН ЗОХЁОЛШОДОЙ ХОЛБООНДО

Бүхэдэлхэйн эб найрамдалай Советэй Стокгольмын шэнэ уряа доро гар табилга манай орон дотор үргэнөөр ябуулагдажа байна. Энэ хэрэгтэ зорюулагдаһан хамтын суглаан һая Буряадай уран зохёолшодой холбоондо болоо.

Зохёолшодой холбооной правлениин түрүүлэгшэ Н. Г. Дамдинов Стокгольмын шэнэ уряагай гол зорилгые хөөрэжэ үгөө. Уран зохёолшод Ц.-Д. Дондокова, Д. Эрдынеев, А. Щитов, К. Маланов болон бусад эб найрамдалай хүн бүхэндэ яахын аргагүй хэрэгтэй бэлэй. Һүүлээрнь онсо тэмдэглээд, тус уряа доро гарын табихые уряалһан байна.

Һүүлээрнь зохёолшод Стокгольмын шэнэ уряа доро гараа табяа.

Манай корр

ЛУГОВОДУУДАЙ СУГЛААН

Һаяшаг Хүрбын совхоздо луговодуудай суглаан болоо. Тус суглаан дээрэ совхозой мелиоратор Н. М. Бахрушев элидхэл хэлээ. Үнгэрэгшэ жэлдэ социалис мүрысөөндэ илаһан түрүү луговодуудта мүнгэн шан, бусад бэлэгүүд барюулагдаа.

Дүршэлтэй луговод А. Литвиненко түрүү һуури эзэлжэ, 50 түхэриг мүнгэн шанда, ВДНХ-да ошохо путёвкодо хүртэһэн байна. Хоёрдохи һуури эзэлһэн луговод М. Шевченко мүнгэн шан абаа, амаралтын байшанда ошохо болоо. Гурбадахи һуури эзэлһэн луговод Д. Ракшаев Хүндэлэлэй грамотада, мүнгэн шанда хүртөө Ингэжэ дүршэлтэй луговодууд урмашуулагдаһан байна.

Луговодууд дээшэлүүлэгдэһэн уялга абанхай, партиин XXV съездын шиидхэбэринүүдые бодото дээрэнь бэелүүлхэ зорилготойгоор бүхы шадалаараа оролдон хүдэлнэ. Габшагай хоёр һарын туршада горитой ажал хэһэн байна. Мүнөө уһалуурин хүдэлмэри болон олон жэлэй ногоо тарилга эрчэтэйгээр ябуулагдана. Луговод М. Чебунин олон жэлэй ногоо таридаг Ехэ-Нуга гэжэ газараа хорёолжо дүүргээ.

Ц Х. ГОМБОДОРЖИЕВА,
Хориин аймаг.

МОЛДАВИИН ССР. Единецкэ районой «Фетештский» совхозой пионернүүдэй элүүржүүлгын байшанда зунай амаралтын үедэ ажахын хүдэлмэришэд болон алба хаагшадай гурбан зуу гаран хүүгэд амарха юм. Пионернүүдэй агитбригадын уран һайханай бүлгэмэй артистнар совхозой поли болон фермэнүүдэй ажалшадай урда концерт харуулхаяа бэлдэлгэ хэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: уран һайханай бүлгэмэй гэшүүд.

ТАСС-ай фотохронико.

СПОРТ

ТОБШОХОНООР

ШАТАР ФИДЕ-гэй зоно хоорондын Филиппинын ниислэл — Манила хотодо боложо байһан шатарай мүрысөөндэ Л. Полугаевский, В Горт (ЧССР), В Ульман (ГДР), Э. Мекинг (Бразили), И. Браун (США) түрүүлжэ ябана. Эдэнэр зургаан наадандай һүүлээр 4,5 очконуудтай болонхой.

СПИДВЕЙ. Балаково хотодо ажаһуудаг аха дүүнэр Владимир ба Валерий Гордеевтэн спортын энэ зүйлөөр дэлхэйн түрүү һуури эзэлхын түлөө сентябрь һарада Польшын Хожув хотодо үнгэргэгдэхэ түгэсхэлэй наадандa хабаадаха эрхэдэ хүртөө. Европодохи зоны Ленинград хотодо болоһон түгэсхэлэй мүрысөөндэ эдэнэр 7-7 очко абажа, тус тустаа гурбадахи, дүрбэдэхи һууринуудта гараһан байна.

ТАМАРАЛГА. Олимпиадын урда тээхи шэлэн абалгын мүрысөөнүүдтэ американ спортсмен Джон Набер нюрган дээрээ 200 метртэ тамархадаа, дэлхэйн шэнэ рекорд тогтообо — 2.00, 64 минута.

ФУТБОЛ. Чехословакиин суглуулагдамал командын футболистнууд Европын чемпионууд болобо. Эдэнэр дэлхэйн ба Европо түбиин чемпионууд — ФРГ-гэй спортсменүүдтэй түгэсхэлэй наадандa уулзаба. Шиидхэхы уулзалгын гол саг соо наадан 2:2 тоотойгоор дүүрэһэн байна. Нэмэлтэ саг наадандай дүн хубилгаагүй. Тиихэдэнь ялын сохилто хэгдэбэ. Эндэ Чехословакиин футболистнууд урагшатай байгаа. Залуушуулай дунда Европын чемпионадай түгэсхэлэй мүрысөөнэй түрүүшын наадандa Венгриин ба СССР-эй суглуулагдамал командануд Будапешт хотодо уулзажа, 1:1 тоотойгоор дүүрэһэ Харюутан наадан июниин 23-да Москвада болохо.

ГИМНАСТИКА. ЧССР-эй ба СССР-эй командануудай дунда нүхэрэй ёһоной уулзалга Минск хотодо болоожо дүүрэбэ. Эндэ совет спортсменүүд шангай гурбан һуури эзэлээ. Олон зүйлөөр москвичка Эльвира Саади 77, 75 балл абажа, эрхимлээ. Ленинсккузнецкһээ Мария Филатова, Ростов-на-Дону хотоһоо Светлана Гроздова удаадахи һууринуудта гараба. Совет гимнаст басагад командаараа илаа — 397,0:390,75.

САМБО. Ороной түрүү һуури эзэлэлгын мүрысөөн Алтайн хизаарай ниислэл хотодо болоожо дүүрэбэ. Шэгнүүрнүүдтэ удаа дараалан илажа, чемпионууд болоо гэбэл иимэ: Э. Рудас (Каунас), И. Магалашвили (Тбилиси), В. Тимофеев (Красноярск), Г. Бирюков (Липецк), К. Герасимов (Саратов), А. Федоров, В. Бычено к (Киев), Н. Медведев (Горьковско область), А. Пушница (Омск), В. Саунин (Киев).

ХҮНГЭН АТЛЕТИКЭ. Уласхоорондын мүрысөөн Финляндиин Лайтила гэжэ нютагта болобо. Сеппо Ховинен мүрысөөндэ хабаадахадаа, 91,12 метртэ копье шэдээ. С. Ховинен энэ жэлдэ дэлхэй дээрэ 90 метрэй дүн харуулһан ори ганса спортсмен болоно.

ҺУР ХАРБАЛГА. СССР-эй суглуулагдамал командада түрүүшынхеэ оруулагдаһан Ташкент хотын студентка Ольга Руленко һур харбалгаар Коппенгагенда болоһон Европын чемпионадта 1219 очко абажа, абсолютна чемпионка болоо.

Швециин спортсмен Рольф Свенсон эрэшүүлэй дундаһаа шалгарба — 1214 очко.

(ТАСС).

Футболой һонин

∇ КЛУБАЙ командануудай дунда футболоор Буряадай АССР-эй түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөнэй ээлжээтэ наадануд болобо.

Республикымнай томо хоёр предприятиин — локомотив-вагон заһабарилгын ба авиационно заводуудай командануудай уулзалга хододоо тэнсүү шанга тэмсэлдэ үнгэржэ, сугларагшадые һоннрхуулдаг юм. Энэ жэлэй түрүүшын наадан мүн лэ тиимэ байба. Хоёрдохи таимда авиационно заводой «Забайкалец» гэжэ спортын клубай футболистнууд улам эдэбхитэйгээр наадажа, 1:0 тоотойгоор шүүгээд, урагшаа гараа. Мүнөө эдэнэр дүрөөн наадандай һүүлээр 8 очкотой болоод, түрүүлжэ ябана.

Улаан-Үдэ станциин локомотивна депогой спортсменүүд Закаменск хотын «Металлургтай» наадахадаа, 4:0 тоотойгоор шүүбэ.

ЛВРЗ-гэй футболистнууд мүн лэ 8 очкотой, гэбэшье «Забайкалецһаа» нэгэ наада үлүү үнгэргэһэн байха юм. Зургаан очкотой локомотивна депогойхид гурбадахи һууриида гаранхай.

∇ «А» КЛАССАЙ мастернуудай хоёрдохи бүлэгэй табадахи зонодо наадаһаг манай «Сэлэнгын» бэлэдхэлэн бүлэгэй команда Эрхүүгэй областиин Ангарск хотын «Ангартай» һаяхан Улаан-Үдэ хотодохи транспортын «Локомотиван» стадион дээрэ уулзажа наадаба. Нүхэр ёһоной энэ наадандa манай футболистнууд 1:4 тоотойгоор шүүгдэшөө.

∇ «АРҺАН БҮМБЭГЭ» гэһэн шанда хүртэхын түлөө эдиршүүлэй дунда футболоор Улаан-Үдэ хотын түрүү һуури эзэлэлгын мүрысөөн эмхитэй һайнаар дүүрэбэ.

Наһанай гурбан бүлэгөөр үнгэргэгдэһэн наадануудта республикымнай ниислэл хотын бүхы районуудай үхибүүдэй хорёод команда хабаадаһан байгаа.

Бага наһанай хүбүүдэй дундаһаа авиационно заводой тосхоной суглуулагдамал команда бүхы уулзалгануудтаа илаба. Дундуур наһанай эдиршүүл сооһоо — мяха-консервын комбинадай тосхоной хүүгэдэй секторэй түлөөлэгшэд, аха наһанай хүбүүдэй дундаһаа локомотивна депогой «Космос» гэжэ команда илажа, «Арһан бүмбэгын» шанда хүртэһэн байна.

Эдэнэр «Арһан бүмбэгэ» гэжэ шанда хүртэхын түлөө республикын түгэсхэлэй наадандa хабаадана.

∇ ФУТБОЛООР «Урожай» бүлгэмэй областной соведэй түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн Хори тосхондо болоожо дүүрэбэ. Мүрысөөнэй дүнгүүдээр Улаан-Үдын аймагай футболистнууд нэгэдэхи һуури эзэлжэ, «Урожайн» чемпион болоо. Буряадай хүдөө ажахын институдай студентнэр — хоёрдохи, Хэжэнгын аймагай түлөөлэгшэд гурбадахи һууринуудта гараһан байна.

Б-М. ЖИГЖИТОВ.

ХИЛЫН СААНАҺАА
ТЕЛЕФОН ТЕЛЕГРАФ РАДИО

ДЕЛИ

Индиин Компартиин ЦИК-гэй сесси

ТАСС

Индиин Компартиин Центральна гүйсэдхэхэ комитедэй сесси Мадраста нээгдэбэ. КПИ-гэй Национальна Соведэй Генеральна секретарь Р. Рао тэрээн дээрэ элидхэл хээ. Правительствын социально-экономическэ программын зорилгонуудые ойлгуулха, тэдэниие бэелүүлхэ хэрэг хинаха талаар апрельһээ июнь болотор Индиин хүдөө нютагуудаар үнгэргэгдэһэн үргэн ехэ ажал ябуулгада 600 мянга гаран коммунист эдэбхитэйгээр хабаадаһан байна гэжэ тэрэ хэлээ.

Үргэн ниитэ тарнашадай политическэ эрдэм мэдэсын ургалта газарай реформо хэхэ, үри шэриингээ түлөө хүдэлжэ үгэхэ гуримые болюулха гэхэ мэтэ программануудые бэелүүлхын тула тэмсэл дэлгэрүүлхэ арга олгоно гэжэ тэрэ хэлэбэ.

БОНН

Политикаяа шууд сэхээр бэелүүлхэ

ТАСС

СДПГ-гэй түрүүлэгшэ Б. Брандт СДПГ-гэй ээлжээтэ бэшэ съезд хаалга дээрэ үгэ хэлэхэдээ, СДПГ-гэй ба СвДП гэй правительственна коалициин гадаадын ба дотоодын политикын угаа дахаһан байлга шухала удха шанартай гэжэ тэмдэглээ.

Советскэ Союз ба Европын бусад социалис оронуудтай ФРГ-гэй тогтооһон харилсаанай үндэһөөр бэелүүлэгдэдэг шахардуу байдал һулаpуулха, үгэеэ ойлголсохо политикын зүб байһые мүнөө дэлхэй дээрэ болоһон үйлэ хэрэгүүд элирхэйлэн батална гэжэ тэрэ хэлэбэ.

НЬЮ-ЙОРК

ЭРИД ШАНГА БУРУУШААЛГА

ТАСС

Африкан зондо эсэргүү хашалта харшалалтануудые хэһэнэйнь, үндэһэ яһанай илгаа гаргаһанайнь түлөө ООН-ой Аюулгүйн Совет ЮАР-ай правительствые эрид буруушааба.

Совет тогтоол нэгэн дуугаар батaлан абахадаа, африкан зондо эсэргүү ябуулгануудаа дары болюулжа, апартеид ба үндэһэ яһанай илгаа гаргалгые усадхан зайсуулха талаар шухала алхамуудые хэхэ эрилтэ табиһан байна.

Апартеидэй политика хадаа хүн түрэлтэнэй һэшхэл ба нэрэ хүндэдэ зүрюу харша гэмтэ ябуулга болоно, тэрэ уласхоорондын эб найрамдал ба аюулгүйн байдалые буруу һүргэнэ гэжэ Аюулгүйн Совет батална. Апартеид ба үндэһэ яһанай илгаа гаргалгые зайсуулхын түлөө Урда Африкын арадай тэмсэл үнэн зүб байна гэжэ тэрэ мэдэрбэ.

Танзаниин, Либериин, Замбиин, Кубын, Югославиин, Индиин, Панамын ба дэлхэйн бусад хэдэ хэдэн оронуудай түлөөлэгшэд заседани дээрэ үгэ хэлэхэдээ, Соуэто ба Урда Африкын бусад районуудта хүнэй шуһа адхаруулһан апартеидэй политикые эрид буруушаагаа.

ООН-ой Генеральна Ассамблейн ба Аюулгүйн Соведэй тогтоолнуудые хамагайруулан, Урда Африкын республикадахи сагаан шарайтан үсөөнхиин захиргааниие баруунай оронуудай дэмжэжэ, туһаламжа үзүүлжэ байһыень үгэ хэлэгшэд эрид буруушаагаад, үндэһэ яһанай илгаа гаргагшадые амяарлан таһалха шухала гэжэ уряалһан байна.

БЕЙРУТ

ЛИВАНДАХИ БАЙДАЛ

ТАСС

Ливандахи буудалдаае зогсоохо тухай хэлсээндэ Сириин ба Эсэргүүсэлтын Палестинын хүдэлөөнэй түлөөлэгшэд гар табиба гээд эндэ соносхогдоо. Энэ хэлсээн июниин 21-дэ хүсэндөө ороһон байна.

Иишэ ороһон мэдээсэлнүүдэй ёһоор, Палестинын сүлөөлхэ эмхиин гүйсэдхэхэ комитедэй түрүүлэгшэ Я. Арафат Араб оронуудай лигиин генеральна секретарьта телеграмма эльгээбэ. Ливанда хабаатай шиидхэбэринүүдые бэелүүлээгүй байһанай шалтагаануудые зүбшэн хэлсэхын тула лигиин онсо яаралтай сессиин заседаниие ойрын 48 час соо пэргээхэ эрилтэ табигдаа.

Ливандахи һүүлэй үйлэ хэрэгүүдые зүбшэн хэлсэхын тула лигиин Политическэ комитедэй онсо яаралтай сесси июниин 23-да Каирта болохо юм гэжэ Араб оронуудай лигиин генеральна секретарь М. Риад хэлээ.

ТЕГЕРАН

ЕГИПЕДЭЙ ХАРАА БОДОА

ТАСС

Аюулгүйе сахиха Арабууд хоорондын хүсэнүүдтэ нэмэлтэ болгохо гэхэ гү, али Сириин сэрэгүүдые дэмжэхын тула Франциин сэрэгүүдые Ливанда байрлуулха гэһэн Франциин талын дурадхалые дэмжэнэб гэжэ АРЕ-гэй президент А. Садат эндэ үнгэргэгдэһэн пресс-конференци дээрэ үгэ хэлэхэдээ мэдүүлээ. Франциин сэрэгэй туһаламжа тухай али бүхы гүйлта Ливанай христианска бүлэгые бүрин дэмжэдэг Франжьеһээ бэшэ, харин президент И. Саркисһаа үндэһэлэн гарахыень бидэ эрилтэ табинабди гэжэ тэрэ тэмдэглэһэн байна

ПАРИЖ

Экономическа харилсаанай конференци

ТАСС

Уласхоорондын экономическа харилсаа холбоо тогтоохо конференциин комиссинуудай ээлжээтэ, дүрбэдэхи зүблөөн үрэ дүнгүйгөөр эндэ дүүрэбэ. Элшэ хүсэнэй, түүхэй эдэй, мүнгэн пангай, экономическа хүгжэлтын асуудалнуудые эрхилдэг эдэ комиссинуудай хүдэлмэридэ баруунай индустриальна оронууд, мүн хүгжэжэ байгаа гүрэнүүдэй түлөөлэгшэд хабаадана.

Профсоюзуудай эрхэнүүдые нилээд хизаарлаһан хуули гаргалгые Грециин ажалшад буруушаана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Афинада болоһон буһалгаанда хабаадагшадые полицинихид нигэжэ хэһээгээ.

ТАСС-ай фотохронико

ТЕЛЕВИДЕНИ

Июниин 23-һаа 27 болотор

СРЕДА, 23

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 12.00 — Шэнэ һонин. 12.10 — «Как стать мужчиной» — уран һайханай фильм. 13.15 — «Зураг бүхэндэ — наран!» (үнгэтэ). 13.30 — «Хүдөөгэй байдал, ажал хэрэгүүд ба асуудалнууд». 14.00 — Футболоор СССР-эй чемпионат. «Динамо» (М) — «Шахтёр» (Донецк). Үнгэтэ. 14.45 — «Урданай ба мүнөөнэй дуунууд» (үнгэтэ). 15.20 — «Красное и черное» — уран һайханай олон серитэй фильм (1-дэхи сери, үнгэтэ). 16.35 — «Европо: хубилалтын саг» — «Швецидэхи уулзалганууд» (үнгэтэ). 17.05 — «Баллада о сверх чистых» — эрдэм дэлгэрүүлгын фильм (үнгэтэ). 17.15 — Ород арадай инструментнүүдэй оркестрэй концерт (үнгэтэ). 18.00 — «Время». 18.30 — Забһарлалга. 18.40 — «Красное и чёрное» (1-дэхи сери).20.00 — «Спортлото» наадалга (үнгэтэ).

Улаан-Үдэ. 20.15 — «Эрдэм наука ба түрүү дүй дүршэл хүдөө ажахыда». 20.45 — Телевизионно һонин. 21.05 — «Болгоогты, Нинико» — телефильм. 21.15 — «Хүн ба хуули».

«Орбита». 22.00 — «Бидэнэр БАМ баринабди». 23.30 — Забһарлалга. 23.40 — «Красное и чёрное» (1-дэхи сери). 24.00 — «Время». 00.30 — Футболоор залуушуулай дунда Европын чемпионат. СССР — Венгри — түгэсхэл (үнгэтэ).

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ. 18.10 — «Солдаты Отчизны» — баримтата фильм (1-дэхи сери). 19.10 — «Маоистнуудай гадаадын политика амгалан байдалда түбэг татана». (буряадаар). 19.30 — «Багшанарта туһаламжа». 19.55 Политика тухай хөөрэлдөөн (буряадаар).

«Орбита». 20.15 — Футбол. «Динамо» (М) — «Шахтёр» (Донецк). 21.00 — Шэнэ һонин. 21.15 — Ород арадай инструментнүүдэй оркестрэй концерт (үнгэтэ).

Улаан-Үдэ. 22.00 — «На всю оставшуюся жизнь» (2-дохи сери).

ЧЕТВЕРГ, 24

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбтиа» 12.00 — Шэнэ һонин. 12.10 — «Үхибүүдтэ — фильм». «Мы вас любим». 13.35 — «Спортлото» наадалга (үнгэтэ). 13.45 — «Шатарай һургуули» (үнгэтэ). 14.15 — «Великий парадокс» — эрдэм дэлгэрүүлгын фильм (үнгэтэ). 14.35 — Футбол. СССР — Венгри. Залуушуулай командануудай наадандай түгэсхэл. 15.20 — «Красное и черное» (2-дохи сери). 16.45 — «Мүнөөнэй эрдэм наука». 17.15 — Футболоор уласхоорондын нүхэр ёһоной уулзалга. Австри — СССР (үнгэтэ). 18.00 — «Время». 18.30 — Забһарлалга. 18.40 — «Красное и чёрное» (2-дохи сери).

Улаан-Үдэ. 20.05 — Телевизионно һонин. 20.25 — «Табан жэлэй түрүүшүүлдэ үгэ үгтэнэ».

«Орбита». 21.00 — Шэнэ һонин. 21.15 — Рязаниин гүрэнэй ород арадай хоорой концерт (үнгэтэ). 22.00 — «Европо: хубилалтын саг». — «Швецидэхи уулзалганууд» (үнгэтэ) 22.30 — Концерт (үнгэтэ). 22.40 — Забһарлалга. 22.50 — «Красное и чёрное» (2-дохи сери). 24.00 — «Время». 00.30 — Футбол. Австри — СССР. Австриһаа дамжуулагдаха (үнгэтэ).

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ. 18.00 — «Солдаты Отчизны» (2-дохи сери). 19.00 — «На всю оставшуюся жизнь» (3-дахи сери).

«Орбита». 20.05 — Баримтата фильм. 20.15 — Футбол. СССР — Венгри. Түгэсхэл.

Улаан-Үдэ. 21.00 — Примориин драмын театрай зүжэг.

ПЯТНИЦА, 25

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 12.00 — Шэнэ һонин. 12.10 — «Үхибүүдтэ — фильм». «Тайна горного озера». 13.15 — «Хүхюун нотохонууд» (үнгэтэ). 13.30 — Москва хотын «Алмаз» гэжэ соёлой байшангай гитаристнуудай ансамблиин концерт. 13.50 — «Москва ба москвагайхид» (үнгэтэ). 14.20 — «Артлото» — эстрадын программа (үнгэтэ). 15.20 — «Красное и черное» (3-дахи сери). 19.45 — «Серенада» гэжэ инструментальна ансамблиин концерт.

«Улаан-Үдэ. 20.15 — Телевизионно һонин. 20.35 — «Дуунтай уулзалга» (буряадаар).

«Орбита». 21.15 — «Артлото». 22.15 — Баримтата фильм. 22.45 — Забһарлалга. 22.55 — «Красное и черное» (3-дахи сери). 24.00 — «Время».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ. 18.05 — «Ленин тухай үгэ» — телефильм. 18.35 — «Солдаты Отчизны» (3-дахи сери). 19.55 — «Улаан-Үдэ» — хотын программа.

«Орбита» 20.15 — Литературна хөөрэлдөөнүүд (үнгэтэ). 21.00 — Шэнэ һонин.

Улаан-Үдэ. 21.15 — «Аграрно-промышленна харилсаа холбоон: дүй дүршэл ба саашанхи хүгжэлтэ» (буряадаар). 22.35 — «На всю оставшуюся жизнь» (4-дэхи сери). 22.40 — «В. Катаевай шог ёгтонууд».

СУББОТО, 26

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ. 09.35 — Үхибүүдтэ — «Чиполлино» — мультфильм. 10.10 — «Василий Теркин» — телевизионно зүжэг» (1-дэхи, 2-дохи хэһэгүүд).

«Орбита». 12.00 — Шэнэ һонин. 12.10 — «Шадамар гарнууд» (үнгэтэ). 12.40 — «Үглөөнэй почто» — хүгжэмтэ дамжуулга (үнгэтэ). 13.10 — Мультфильмнүүд харуулагдаха (үнгэтэ). 13.40 — «Элүүр энхэ байлга» (үнгэтэ). 14.10 — «Юһэдэхи студи» (үнгэтэ). 15.10 — Е. Воеводин. «На том стоим» — телевизионно зүжэг (үнгэтэ). 18.00 — «Время». 18.30 — Забһарлалга. 18.40 — «Очевидное-невероятное» (үнгэтэ). 19.40 — «Хани харилсаан» (үнгэтэ). 20.10 — «Бенефис» — эстрадын программа. РСФСР-эй арадай артистка В. Васильева дамжуулгада хабаадалсаха (үнгэтэ). 21.00 — Шэнэ һонин. 21.15 — «Музей болон выставкын залнуудаар» (үнгэтэ). 21.45 — «Хүн. Газар дэлхэй. Замбуулин» (үнгэтэ). 22.15 — Зеленая Гура хотодо оолохо совет дуунуудай фестиваль (үнгэтэ). 23.50 — Забһарлалга. 24.00 — «Время».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ 12.00 — «Инаг дуран тухай бодол» — телевизионно зүжэг. 13.30 — «Ильинский Зощенко тухай хөөрэнэ» — фильм-концерт. 14.35 — «Шара набшаһанай үе» — фильм-зүжэг. 16.45 — «Солдаты Отчизны» (4-дэхи сери).

ВОСКРЕСЕНИ, 27

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ. 09.30 — Үхибүүдтэ — «Страна веснушек». 10.00 — «Адрес: театр» — эстрадын программада Аркадий Райкин хабаадалсаха.

«Орбита» 11.25 — «Дуун, романс, вальс». 11.55 — Забһарлалга. 12.00 — Шэнэ һонин. 12.10 — «Номой таг» 13.00 — «Советскэ Союзда алба хэнэб!» 14.00 — «Кваква-задавака» — мультфильм. 14.20 — «Хүгжэмтэ киоск» (үнгэтэ). 14.50 — «Киногоор аяншалагшадай клуб» (үнгэтэ). 15.50 — Концерт (үнгэтэ). 16.20 — «Уласхоорондын панорама» 16.50 — «Мустанг иноходец» — уран һайханай фильм. 18.00 — «Время». 18.30 — Забһарлалга. 18.40 — «Валет тухай» (үнгэтэ). 19.55 — «Хүдөөгэй час». 21.00 — Шэнэ һонин. 21.15 — «Танай гэртэ» — хүгжэмтэ дамжуулга (үнгэтэ). 21.55 — «Үнэн зүрхэнһөө». Саратовска областиин Балаково хотын ажалшадтай уулзалга (үнгэтэ). 23.50 — Забһарлалга. 24.00 — «Время».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ. 11.25 — «Комсомол, шинии орденууд!» — телефильм. 13.25 — «Старые воробьи» — телефильм. 14.30 — Үхибүүдтэ — «Лягушка и эдельвейс» — телефильм. 15.05 — «Обещание счастья» — телефильм. 16.10 — «Мертвые души» — телевизионно зүжэг. 18.40 — «20-һоо алгаад...» — эстрадын шэнжэлэл.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда. «Социалис мүрысөөнэй лбаса» — сутлуулбари. «Байкальский» совхозой огородууд дээрэ» — А. Коротаевагай статья. ТАСС-ай һүүлэй мэдээсэлнүүд.

Хоёрдохи хуудаһанда. «Объектһээ объект хүрэтэр» — В. Николаевай статья. «Тугалнуудые бүрин бүтэнөөр түлжүүлхын тула» — А. Кавзюлинай корреспонденци. Официальна таһаг. Түрэл орон доторнай.

Гурбадахи хуудаһанда. «Анда хотонуудай холбоон хүгжэнэ» — С. Ангаповай статья. Түби дэлхэйн һонин.

Дүрбэдэхи хуудаһанда. Спортын һонин.

Редакторай орлогшо **М. Н. НИМАЕВ.**

Типография управления по делам издательств полиграфии и книжной торговли Совета Министров БурАССР Н-00649. Заказ № 015918.